

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:	v upravnistvu prejemam:
celo leto K 24.—	celo leto K 22.—
pol leta 12.—	pol leta 11.—
četrt leta 6.—	četrt leta 5.50
na mesec 2.—	na mesec 1.90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izšla vsak dan sveder izvenšat nedelje in praznike.

Inserati veljajo: peterostopna petič vrsta za enkrat po 16 vin, za dvakrat po 14 vin, za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.
Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati i. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatve naročnine se ne ozira.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto K 25.—	celo leto K 30.—
pol leta 13.—	za Ameriko in vse druge dežele
četrt leta 6.50	celo leto K 35.—
na mesec 2.30	

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna.
Upravnistvo (spodaj, dvorišče levo), Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 85.

Državni zbor.

Dunaj, 17. junija.

Avstrijski parlament je danes odklonil izreči nemškemu cesarju čestitke k 25letnici njegovega vladanja. Slovenske stranke so predsednikovo namero preprečile in Berlin se bo moral zadovoljiti z udanostnimi izjavami nemškega »Nationalverband« in krščansko - socialne zveze ter s pozdravi, ki jih je pošiljal poslanec Dobernig v svojem današnjem govoru preko meje.

Dogodek bo vzbudil v internacionalnem svetu veliko pozornost. Reprezentanca one Avstrije, ki je Nemštvu in njega najvišjemu poglavarju najzvestejša zavezница in služabnica, se je uprla, ko jo je predsednik hotel postaviti med gratulante, ki ohajajo prestol nemškega imperatorja. Pokazalo se je na eklatanten način (in celi svet bo moral vzeti to na znanje), da je večina Avstrije slovenska in da Slovani: Poljaki, Čehi, Jugoslavi, Rusini ne marajo biti vpreženi v triumfalni voz Germanije. Avstrijski parlament je demonstriral proti suženjski vlogi, ki jo, žal, igra monarhija napram Nemčiji, in odklonilve gratulacije je izrazil zdrave samozavesti avstrijskega Slovanstva, ki se je uveljavil morda na škodo konvencionalne politične vpljudnosti, toda v korist prestiža slovenske Avstrije. Nemci besne in listi označujejo to, kar so slovenske stranke storile, kot nekaj strašnega, kot politično odurnost in rovtarstvo, češ, nikjer na svetu ni parlamenta, ki bi odklonil čestitke vladarju zvezne države. Ko je Italija pred dvema letoma praznovala jubilej svojega ujedinjenja, takrat se nemški predsednik zbornice ni čutil primoranega, izrekat pred parlamentom zavezniku, italijanskemu narodu, čestitke avstrijskih narodov, akoravno se zdi primernejše, da se ogluš ljudska zbornica kot gratulant takrat, kadar je čestitki prijatelju narodu in ne toliko takrat, kadar slave zunanji potentati svoje obletnice. In tudi danes ni bilo obnašanje Nemcev samih preveč taktno; akoravno so vedeli, da namerava predsednik na začetku današnje seje čestitati nemškemu cesarju, so bile vendar nemške klopi skoraj prazne, ko se je seja pričela!

Današnja afera bo dvignila še mnogo prahu, karkoli pa se namerna storiti, da se demonstracijo parlamenta zakrije in da se ji odvzame pomen — vse bo zaman. Avstrijski slovanski narodi ne gredo v Berlin, in nočejo igrati statistov pri slavi onega bojevitiga Nemštva, ki ogroža baš avstrijske Slovence s svojimi nenasitnimi imperijalističnimi aspiracijami.

Posl. Dobernig je danes zopet enkrat odkrito in pošteno proglasil cilje tega bojevitiga Nemštva, ki še vedno upa v nemško centralizacijo države z nemškim državnim jezikom in kateremu je celo dualizem le nekaj pripomoček v sili, da ž njim, oziroma z madžarskim zaveznikom izbije vsa po preuredbi monarhije težeča stremjenja slovanskih narodov.

Poslanec Dobernig je v nemški delegaciji bela vrana v toliko, da skuša presojati slovanski, posebno pa jugoslovanski problem s stvarnega stališča, žal, da so njegove konkluzije deloma ravno tako pogrešne in napačne, kakor naivne vsakega poznanja proste sodbe njegovih ožjih somišljenikov. Enemu spoznanju se poslanec Dobernig ni mogel izogniti: da je jugoslovansko vprašanje danes najvažnejši problem monarhije in da se preko njega ne more več na dnevni red. Poslanec Dobernig smatra, da se to vprašanje brez Nemcev in proti njim ne sme reševati — to stališče razumemo. Da pa nam podaja za njegovo razrešenje že kar program, ki zahteva, da priznamo Jugoslavi pravico Nemštva na Jadransko morje in poleg vsega pa še razrešenje »po deželah«, tega ne razumemo, kajti z Dobernigovimi principi se da razreševati jugoslovanski problem le proti Jugoslovanom in ne zanje, ali z drugimi besedami: jugoslovansko vprašanje je, če naj velja Dobernigove besede razrešljivo le proti Nemcem. Nikdar ne bomo Jugoslavi priznali nemškemu imperijalizmu ob naši Adrij domovinske pravice, in nikdar ne bomo prepustili Koroške in Štajerske nemški nadvladi. Za tako ceno ne kupujemo ujedinjenja Jugoslovanov, kakor ga ne maramo kupovati za ono ceno, katera se zdi celo nekaterim jugoslovanskim politikom primerna, namreč za — italijanski Trst.

Posl. Dobernigu se je zdelo potrebno, prihajati zopet s trijalističnim strašilom in v vsaki najmanjši naši

narodni zahtevi vidi tudi on uveljavljanje trijalističnega programa; deželno nadsodišče v Ljubljani, slovenska univerza, da celo slovenska obrtna šola so mu trijalistični »Vorstösse...«. Ker je po njegovem mnenju trijalizem državi nevaren in ker je vsaka naša narodna težnja trijalistični posunek — je zatiranje jugoslovanskih, zlasti pa slovenskih narodnih pravic po logiki posl. Doberniga naravnost dolžnost države!

Marsikatero pametno besedo je posl. Dobernig izgovoril o hibah državne birokracije na slovenskem jugu in o gospodarskem zanemarjanju južnih dežel.

Zdrava je bila tudi njegova kritika slovenske klerikalne stranke in njenega voditelja, ki je, kakor pravi poslanec Dobernig »Busenfreund«, srčni prijatelj grofa Stürgkha. Dobernig šteje slovenske klerikalce med one skupine, ki se pred svetom vedejo kot strogi opozicionalci, v tihi kamrici pa uživajo ljubezen vlade. Poslanec Dobernig sklepa iz tega, da so slovenske pritožbe glede zatiranja slovenskih pravic, o katerih baš klerikalci dostikrat najhujše kriče, neopravičene, iz trte izvite. Mož se kruto moti. — Razmere v naših pokrajinah so neznosne, so turške — toda, žal, da v mnogem oziru po krivdi, da po direktnem sodelovanju naših klerikalcev. Da baš ti klerikalci nimajo pravice veliko kričati, ker so sami najhujši teroristi, je žalibog resnica, in posl. Dobernig je začuden, zbornici citiral par stavkov iz »Südslavische Rundschau«, oziroma njenega članka o bednem položaju kranjskega učiteljstva, češ, ljudje, ki nezaslišno terorizirajo lastne rojake, nimajo moralnega prava, da se jim verjame, kadar se pritožujejo nad narodnim zatiranjem...

V parlamentu je vzbudil Dobernigov govor mnogo pozornosti. Od jugoslovanske strani bo gotovo dobil primeren odgovor.

Tudi budgetna debata je obvisela na obstrukcionističnem klinu. Tokrat so prešli češki agrarci k obstrukcionistični taktiki, ker nikakor nočejo dopustiti, da bi se zbornica že sedaj pečala s finančno reformo, ter v ta namen podaljšala svoje zasedanje, kakor proponirajo v sporazumu s Poljaki in krščan. socialisti. Popoldne je povabil grof Stürgkh zastopnike strank na konferenco, katera naj poskusi rešiti, kako bi se dalo ustre-

či saj najnujnejšim željam uradništva, ne da bi morala biti poprej finančna reforma izvedena. Predlagajo se posebne doklade do definitivne izveditve uradniške pragmatike. — Konferenca še traja, njen izid bo znan šele v poznih večernih urah.

Do poletnega zasedanja ne pride, jesensko zasedanje se začne šele oktobra.

Na začetku današnje seje je govoril tudi posl. Verstovšek, ki je danes, za spremembo, zabavljaj čez parlament in čez stranke večine. Sedaj, ko je odtegnil nezaupnico Hochenburgerju, je seveda težko ponavljati stare fraze proti vladi — veselost v zbornici bi bila prevelika.

Posl. Verstovšek in Korošec sta sicer danes konferirala z grofom Stürgkhom »v gospodarskih zadevah, ki se tičejo Štajerske...«

Cel popoldan je govoril češki obstrukcionist agrarec poslanec Prošek.

Službena pragmatika.

Včeraj popoldne se je vršila pri ministrskem predsedniku konferenca, kako naj se na ta ali oni način zajemajo uradnikom materialna določila službene pragmatike. Na konferenco so bili povabljeni dr. Gross, dr. Leo, dr. Kramář, Maštalka, Kadlčák, dr. Šusteršič, Malfatti, Conci, Korošec, predsednik proračunskega odseka dr. German in glavni proračunski referent dr. Steinwender. V imenu vlade so prisostvovali konferenci ministrski predsednik, finančni minister in notranji minister.

Ministrski predsednik grof Stürgkh je navzočim sporočil, da se je vlada temeljito bavila s predlogi in nasveti, ki so jih stavili v zadnjih dneh posamezni poslanci v neobvezni obliki. Kakor znano, imajo ti predlogi namen, ustvariti za slučaj, da bi ne bilo mogoče, davčne predloge rešiti poleti, nadomestilo za stroške službene pragmatike in odredb, ki so z njo v zvezi, v prospeh državnih nastavlencev. Vlada se je s predlogi temeljito pečala, vendar pa je prišla do spoznanja, da se ne more iti po tej poti, če se hoče doseči zaželeni cilj. Ministrski predsednik se je na to bavil z delovnim programom, ki naj se predvsem izvrši, in s kalendarijem državne zbornice ter

konstatiral, da bi morala državna zbornica celo pri najpožrtvovalnejšem delovanju spričo težkoč in obsega materije, spričo velikega števila minoritetnih predlogov delovati vsaj do srede avgusta, da izvrši to delo, čeprav bi odpadle vse ostale ovire. Razentega pa je treba vpoštevati še gosposko zbornico, nadalje priprave za uveljavljanje zakonov, tako da v najugodnejšem slučaju ne more biti zakon pred 1. oktobrom finaliziran.

Vendar pa je vlada mnenja, čeprav je popolnoma pripravljena sodelovati pri poletnem zasedanju državne zbornice, da kolikor mogoče pospeši rešitev finančnega načrta, da je treba poiskati sredstev in potov, da se nudi državnim nastavlencem za slučaj, če bi podaljšano poletno zasedanje ne dovedlo do cilja, nadomestilo za eventualno zamudo. Taka akcija pa bi bila že iz proračunskih vzrokov le tedaj mogoča, da obe zbornici rešita one davčne predloge, o katerih je bila generalna debata v zbornici pred kratkim končana, vsaj do 1. januarja 1914.

Za ta slučaj je vlada pripravljena, z dnem uveljavljanja službene pragmatike uradnikom naknadno izplačati za čas od 1. oktobra do 31. decembra 1913. diferenco med faktično izplačano plačo in aktivitetnimi dokladi ali adjuti in višjimi dohodki, ki bi se jim v tem času izplačali, če bi bila službena pragmatika že s 1. oktobrom uveljavljena, kot enkratno doklado. Ta olajšava se nanaša na one uradnike, ki bi dosegli, če bi stopila službena pragmatika 1. oktobra 1913. v veljavo, že s tem dnem zvišanje svoje plače. Da bi pa službena pragmatika kot taka nazaj učinkovala, je izključeno že po besedi službene pragmatike. To ne velja samo za uradnike, temveč tudi za sluge, pogodbeno nastavljenosti itd., katerih plače bodo obenem s službeno pragmatiko urejene.

Zastopniki strank so vzeli to izjavo vlade na znanje in jo bodo predložili svojim strankam v razsojevanje.

Za varstvo uredniške tajnosti.

V ponedeljek popoldne se je na Dunaju vršilo zborovanje časnikar-

LISTEK.

Dolga roka.

M. Gardenhire.
(Dalje.)

»No, potem so pa lepo potegnili čuvaje javnega reda,« sem se nasmeljal.

»Seveda, toda stvar ima še drugo plat,« je nadaljeval Connors resno. »Mislite na vse one razočarane žene po vsej deželi, ki so žrtvovale svoji družabni bahavosti in političnemu stališču svojega moža svoj gotov denar. Če ne bodo molčale in če se bo časopisje začelo zanimati za to zadevo, tedaj postanejo iz tega lahko taki diplomatični zapletljaj, da bo naš ubogi poslanik zadovoljen, če se bo mogel umakniti na kako obskurno mesto v Južni Ameriki, dokler vsa zadeva ne bo pozabljena.«

»Kako pa ste vendar izvedeli za vso zadevo?«

»Poslanik sam mi je vse razodel. Z njim pa sem se seznanil pred par leti v igralnicah v Monte Carlo. Takrat sem bil še mlajši in sem se rad pobahal s svojimi detektivskimi zmožnostmi. Tudi njemu sem jih omenjal. Ker se mi je takoj na to posrečilo, pojasniti vzrok nekega tajni-

stvenega samomora pri igralni mizi ter mu na ta način doprinesti dokaz mojih zatrdil, si je kot pameten mož mislil, da je dobro ohraniti si tako znanstvo. Zasledoval je torej z največjim zanimanjem več slučajev, ki sem jih srečno rešil, ter me prosil, ko je zasledil to lumparijo, za pomoč, kajti naj bo še tako dober diplomat — na tem polju preneha njegova umetnost.«

»Ali mu morete pomagati?«

»Upam, ker sicer bi ne bil tu. Vi vendar veste, da se ne prigodi slučaj, ki bi si ga ne upal rešiti. Seveda blodim zdaj še vedno po temi, kajti ta slučaj spada, čeprav je bil tako premeteno izvršen, tako zelo v sfero navadnega pustolovstva, da pridejo lahko vsi tu- in inozemski sleparji kot storilci vpoštev. Najbrže si ga je izmislil kak premetenec ter prepustil izvršitev svojim pomočnikom, kajti razločuje se od navadnih sleparij ravno vsled svoje spretnosti taktike — v vsakem dolgoprstnem žu je namreč nekoliko Napoleona. To pa je zopet enkrat slučaj, pri katerem nam more policija zelo mnogo pomagati, ker nedvomno pozna mnogo onih temnih ekzistenc, posebnih specialistov v poštnih zločinih.«

»Ali ste že stopili v zvezo s policijo?«

»Danes popoldne sem govoril s kriminalnim ravnateljem, ki je bil

ves iz sebe in mi je žal dal le nekatere površne in nezadostne podatke. Smatram torej za najboljšo, da se obrnem direktno na poslanika, eventualno tudi na njeno ekscelenco, če si je že zopet dovolj opomogla, da naju bo mogla sprejeti. Jaz pravim izrecno naju, kajti nameravam tudi vas s seboj vzeti.«

»Čimbolj razmišljam o stvari,« sem odgovoril, »tem bolj moram ceniti bistroumnost onih banditov. Kako ženalen trik, poiskati svoje žrtve v krogih diplomacije, kjer se s takim načrtom doseže vedno svoj cilj!«

»Popolnoma moje mnenje,« je potrdil Connors. »In česar ne vidi premetenec, to vidi včasih otrok v svoji domišljiji.«

»Hvala lepa za poklon,« sem suhoparno pristavil. »Kaj ste torej najprej sklenili?«

»Obisk v najvišjih krogih. Vsled tega morate tudi vi obleči salonsko obleko. Jaz takoj pošljem po voz in vas bom tu pričakoval.«

Hitro sem šel v svojo sobo, ki je bila na drugem koncu hodnika, da se oblečem v galo.

»Vi izvršno izgledate,« je z odobravanjem pripomnil Connors, ko sem malo na to stal pred njim v fraku, ki mi je izborni pristojil.

»Zdaj pa naprej, voz že čaka.«

»Tako! Torej: V boj, v boj!«

sem zapel, ga zaupljivo pogledal ter

pomežiknil. »Čudna lovska obleka! Čakava na plemenito zver ter se po kaževa vsemu svetu kot dva salonska leva, ki se hočeta seveda udeležiti tudi slavnosti 28. tega meseca.«

»Zazdaj hočem predvsem rekognoscirati teren,« je odgovoril Connors ter se tudi smejal. »Vsaj vendar niti ne vem, kje naj iščem naše gospe sleparje. Salonsko obleko sem si zbral, da se ne bom preveč razločeval med gosti poslanikovimi in da bom mogel tem lažje opazovati.«

Kmalu sva se pripeljal do palače poslaništva, veliko, mogočno poslopje, ki je skoraj delalo vtisk, kakor bi v njem odevala ona potrtost, ki se je polastila njegovih stanovalcev vsled one sleparije. Skozi velike zrcalaste šipe je odsevala le motna luč in okoli visokih stebrov mogočnega portala je velika tema ustvarjala žalno draperijo, iz katere so gledali veliki kandelabri kot motno se svitlikajoče iskricke.

Slavnostno oblečen sluga je sprejel najini posetnici ter naju peljal v sprejemnico, ki je bila z izbrano eleganco opremljena, kjer sva morala nekaj časa čakati, da naju je naznanil poslaniku. Ta naju je sprejel v neki postranski sobi v prvem nadstropju.

Poslanik je bil vidno razburjen in raztresen, kajti pogledal me je le mimogrede in brez vsakega izraza

v očeh. Ko me je Connors predstavil, mi je podal svojo upadlo roko; mojega spremljevalca pa je pozdravil oči-vidno olajšan.

»Moj ljubi mr. Connors, kako se veselim, da vas zopet vidim, in kako žal mi je, da se mora to zgoditi pri tako žalostnih razmerah. Mislite si, že dalj časa se mi je nekako nedoločno dozevalo, kakor da bom kmalu rabil vašo pomoč, toda nikdar se mi ni niti sanjalo, da bo šlo za tako zadevo. Če se vam posreči, nas rešiti, nam pomagati — tedaj bom vedno vaš dolžnik.«

Ne samo te besede so dokazovale, kako zelo je pretreseno duševno ravnotežje tega lepega, elegantnega moža, tudi zardelo lice, trudne, neprespane oči in razmršeni lasje so se tako zelo razločevali od korektnosti njegove zunanosti, ki je pri normalnih razmerah nedvomno brez vsake napake, da se je v tem trenutku le težko razlikoval od kateregakoli navadnega državljana svoje domovine.

Razjedajoč nemir ga je gonil z enega mesta na drugega, in z nemirnimi koraki je meril sobo, dočim sva midva na njegovo povabilo sedla. Connors me je gledal, kakor bi hotel uganiti moje misli, na kar se je mirno obrnil proti poslaniku: »Popolnoma razumem, v kako težki situaciji ste...«

(Dalje prihodnjik.)

jev vseh strank in vseh narodnosti, da protestirajo proti razsodbi najvišjega sodišča glede prisilnega pričevanja uradnikov. Zborovanja so se udeležili ne samo dunajski časniki, temveč tudi zastopniki skoraj vseh časnikaških organizacij v Avstriji.

Predsednik mednarodne zveze časnikaških društev šef - urednik Viljem Singer (Neues Wiener Tagblatt) je otvoril zborovanje z nagovorom, v katerem je med drugim izjavil: V zadnjem času je avstrijsko časopisje trpelo vsled prisilnega pričevanja uradnikov. Uredniki so kaznovali z denarnimi globami, ker so se zvesti svoji stanovski dolžnosti in zvesti dolžnosti vsakega poštenega moža branili, izdati uredniško tajnost. Takoj, ko je izvedel govornik za slučaj, je kot predsednik mednarodne zveze časnikaških društev, ki šteje 16.000 članov v vsej Evropi, sporočil predsedniku olomuškega sodišča, da so se opetovano na časnikaških kongresih in predvsem na kongresu v Rimu proklamirali sklepi, obvezni za člane, da mora ostati nedotaknjena pravica, varovati uredniško tajnost, ki jo imajo uredniki in časniki, da torej nihče nima pravice izdati uredniške tajnosti. Tudi se je govornik trudil opozoriti najvišje vladne kroge na to vprašanje, ki se tiče moralnih in materialnih življenjskih pogojev. Žal, je najvišje sodišče izdalo pred kratkim razsodbo, ki ne pozna ali pa noče poznati te naše življenjske pogoje. Vsled tega je seveda med časniki cele države nastalo veliko razburjenje. Kajti partizani prisilnega pričevanja menda mislijo, da gre tu za nezastisljiv privilegij časopisja, ki mu na celim svetu ni primere, dočim je pravica varstva redakcijske tajnosti v naših zakonih dovolj utemeljena in jo v posameznih deželah listom in urednikom brez izjeme in brezpogojno, pri nas pa vsaj razsodbejši sodniki priznavajo časnikašem. Ne gre torej za kakšno novo zahtevo. Gre za to, da se zakon tako razlaga, kakor to odgovarja naši časti in našim življenjskim pogojem. Če je enkrat svetovni gremij časopisja izjavil, da je prisilno pričevanje nezdružljivo z našo častjo in našimi življenjskimi pogoji, potem ne sme biti med nami nobenega izdajalca. Na to se morajo sodišča ozirati. Ker pa se to žal povsod ne godi, sem smatral za svojo dolžnost, da še enkrat slavnostno promulgiram pred našimi društvi in vsemi časniki naše norme proti prisilnemu pričevanju.

Prvi je govoril v debati šef-urednik »Linzer Tagespost«, dr. Goerner, ki je posebno ostro prijel najstarejšega ministra dr. Hohenburgerja, ki hoče popolnoma zatreti tiskovno svobodo. Če se bo Hohenburgerjevo načelo naprej izvajalo, tedaj bo v Avstriji nekonsistentna izhajala le ena tiskovina, namreč stenografski zapisnik državne zbornice.

Ko so govorili še zastopniki raznih časnikaških društev, je urednik Mach predlagal sledečo resolucijo, ki je bila s pritrjevanjem soglasno sprejeta.

»Današnje zborovanje avstrijskih časnikašev in zastopnikov vseh časnikaških korporacij v državnem zboru zastopanih kronovin in dežel zopet izjavlja, da soglašajo s sklepi mednarodnih kongresov o prisilnem pričevanju časnikašev, in proglasa ta sklep kot obvezen za vse časnikaše. Vsled tega ni nobenemu časnikašu dovoljeno, izdati uredniško tajnost. Današnje zborovanje tudi ponovno izjavlja, da se bo moralo vsakega časnikaša, ki bi delal nasprotno tej prepovedi, brezpogojno strokovno in v splošno izobčiti, da torej ne bo izgubil samo svoje službe, temveč da bo tudi osramočen.

Vsi časnikaši se prosijo, naj stopijo v zvezo s poslanci, s katerimi so v zvezi, da nastopijo za interpretacijo paragrafa 159 in 160 kazensko-pravnega reda v tem zmislu, da spadata med osebe, ki niso prisiljene pričevati, tudi vsi časnikaši.

Današnje zborovanje torej na noben način ne sprejme stališča onih sodišč, ki ne vedo, da je specialno časopisje oproščeno pričevanja. Ravnotako ne akceptirajo časnikaši razlike med splošno in specialno stanovsko častjo in priznavajo, da se sme časnikaš odpovedati pričevanju iz vzrokov, ki so navedeni v kazensko-pravnem redu. Odločno se protestira proti temu nasprotnemu naziranju posameznih sodišč ter stavlja časnikašem, brez ozira na posledice, ki iz tega izvirajo, kot dolžnost, da varujejo uredniško tajnost, da se odrečejo pričevanju pred sodiščem, v kolikor to nasprotuje uredniški tajnosti, ker bi sicer časopisje brezdvomno izgubilo zaupanje, ki ga stavijo prebivalstvo in vsi krogi v časopisje.

Dogodki na Balkanu.

Konferenca v Petrogradu.

Otovi krogi v Sofiji so mnenja, da se bo na poziv Sazonova na ministrske predstavnike štirih zavezniških držav odgovorilo v tem zmislu, da je sestanek mogoč šele tedaj, če se prej izvrši demobilizacija.

Grški ministrski predsednik Venizelos je na povabilo Rusije k sestanku ministrskih predstavnikov štirih balkanskih zavezniških držav odgovoril, da z veseljem sprejme povabilo.

Postopanje Bolgarske.

V dunajskih poučenih krogih govore, da je Bolgarska v svojem odgovoru na srbski predlog o delni demobilizaciji zahtevala, naj se vpostavi nad spornim in nespornim ozemljem bolgarsko - srbski kondominij, dokler se konflikt ne razreši, nadalje je zahtevala bolgarska vlada tudi, da se prizna pogodba iz l. 1912. Glede bolgarsko - grškega konflikta stoji bolgarska vlada na stališču, da se mora rešiti samostojno in ločeno od spora s Srbijo. Nadalje zahteva Bolgarska od končne uredbe obstoječih spornih vprašanj kondominij nad južno Makedonijo in nad ozemljem ob izlivu reke Vardar. Če zahteva tudi kondominij nad Solunom, ni znano.

Iz Berolina poročajo, da so se povsod čudili samozavestnemu tonu v odgovoru kralja Ferdinanda carju. »Berliner Zeitung am Mittag« je izvedela od dobro informirane osebe, da gre bolgarskemu kralju za ekstenzijski boj. V Bolgarski je neka struja, ki bo kralja prisilila k odstopu, če bo odnehal v srbsko - bolgarskem konfliktu. Kot glavnega voditelja te struje imenujejo generala Savova. Predstolonaslednik naj bi sledil svojemu očetu in general upa spriti mladosti novega vladarja imeti dovolj vpliva nanj.

Vojne priprave zaveznikov.

Jugoslovanska korespondenca poroča o gibanju zavezniških čet sledeče podrobnosti: Srbija je postavila proti Bolgarski tri armade. Severna vojska med Donavo, Pirotom in Nišem šteje 24.000 mož, južna med Vranjo in Kratovom šteje 23.000 mož, vardarska armada na črti Kumano - vo - Skoplje pa šteje 54.000 mož in razpolaga s pretežno večino srbske konjenice in topništva. Vrhovno poveljstvo nad vardarsko armado je poverjeno prestolonasledniku Aleksandru, dočim je princ Juri dodeljen južni armadi. Razentega je zbrana pri Gjevli divizija 14.000 mož, ena divizija pa pri Prištini; obe sta postavljene proti Albaniji. Srbska fronta proti Bolgarski je ojačena z novimi utrdbami. V artilerijo so uvrstili vse uporabne turške topove in je močnejša nego bolgarska. Tudi srbska konjenica po številu nadkriljuje bolgarsko. Grška je postavila proti Bolgarski deset divizij s 128.000 možmi in dve konjeniški diviziji. Črna gora zbira pri Peči tri brigade, ki pojdejo v Sandžak. Bolgarska je svoje vojne sile na črti Nidin - Solun že razpostavila.

Silistrija.

Bolgarski ministrski predsednik Gešov je odpotoval v inozemstvo. Bolgarski člani mešane komisije za izvedbo petrograškega protokola odpotujejo danes zvečer v Silistrijo.

Novo ministrstvo v Turčiji.

Novo turško ministrstvo je sledeče sestavljeno: Veliki vezir Said Halim paša prevzame, ker je Rifat paša definitivno odklonil, zunanje ministrstvo. Izzet paša je vojni minister, Talaat bej notranji, bivši zborniški predsednik Halil bej predsednik državnega sveta, Osman Nizami paša je minister za javna dela, senator Soleiman Bostani pa trgovino in poljedelstvo. Šejh ul Islam, mornariški minister, finančni minister, vakuf-minister in minister za pošto in brzojav so obdržali svoje portfelje. Kabinet je dobil na ta način pronosirano mladoturški značaj. Dva ministra sta kristjana.

Štajersko.

Sodniška imenovanja na Spodnjem Štajerskem. Imenovani so avskultanti dr. Ernest Roschker za sodnika v Brezicah, dr. Adolf Leonard in dr. Alfred Mildner za sodnika v področju graškega nadso - dišča, dalje državni pravnik ad personam dr. Fr. Bračič za državnega pravdnika v Celju in sodnik dr. Karel Weingerl v Ptuj za namestnika državnega pravdnika v Celju.

Uradniške spremembe pri Južni železnici. Prestavljeni so: pristav Nikolaj Nikolits iz Inomosta v Maribor, asistent Jože Hofer iz Laškega trga v Celje, postajnačelnik Viktor Adamič iz Slov. Bistrice kot revident v Ljubljano, asistent Jože Flecker iz Gratewa na Pragersko in asistent Ludovik Bučar iz Pragerskega v Postojno.

Poslanca Verstovška interpelacija zaradi pomembnosti okrožne sodnije celjske potrebuje še nekoliko pojasnila za razumevanje jezikovnih razmer, kakoršne so nastale pod Hohenburgerjem posebno pri nas. Okrožne sodnije res nimajo ničesar ukazovati župnijskim uradom, ampak samo podrejenim sodiščem. Za župnijske urade je merodajno edino - le škofijstvo oziroma ordinarijat. Če hoče torej vlada kaj doseči, pritisne na ordinarijat in ta je navadno pokoren sluga vlade ter odredi, da župnijski uradi ustrezajo želji vlade. Vlada in hierarhija gresta roko v roki, ker sta drug na drugega navezana. Tako je bilo in tako ostane. To je pokazal tudi slučaj, zaradi katerega je Verstovšek interpeliral Hohenburgerja, četudi je vsled nevednosti ali pa nalašč zamenjal okrajne sodnije in župnijske urade. Kdaj se je Hohenburger obrnil na ordinarijat lavantinske škofije, nam sicer ni znano. Faktum je, da je izdal lansko leto ordinarijat ukaz na vse svoje župnijske urade, da naj odgovarjajo sodiščem v tistem jeziku, kakor dopisuje sod - nija, torej v nemškem. V tem ukazu se je ordinarijat skliceval na neko postavbo iz cesarja Jožefa II. — To skoro 150 let staro postavbo je gotovo navedel Hohenburger ordinariatu in ta župnijskim uradom. In ti se z ordinarijatom za take »malenkosti« ne bodo prepirali, saj je zadosti za narod storjenega, če župniki ozmerjajo v svojem časopisju libe - ralce z nemškutarji. Klerikalni državni poslanci so tudi čisto odvisni od škofiove in vladne milosti, zato je tudi zaman pričakovati, da bi župnijski uradi dosledno vračali nemške dopise sodnij. Mislimo, da ni sedaj v celi lavantinski škofiji niti enega tako korajžnega župnika. Pač pa lahko izpolnijo župniki nemške dopise s slovenskim odgovorom in tako delajo vsaj nekateri narodno zavedni župniki, pa še teh je malo. — Glavni krivec je pa tukaj ordinarijat lavantinski. Ordinarijat bi se Hohenburgerju lahko uprl, če bi se le hotel. Lansko leto so klerikalni listi molčali o tem, napredni pa niso bili obveščeni. Ostalo bi bilo vse tiho, da ni sedaj Verstovšek podrezal ne vedo, da bode zadel najvišje gospode lastne stranke. Tako je, če je človek neroden! Vendar pa ima ta interpelacija neko zaslugo, da namreč slovenska javnost vsaj izve, kaj so stori - li nasledniki škofa Slomška ravno ob petdesetletnici njegove smrti, ki so jo klerikalci ravno na Štajerskem izrabljali ali v svoje strankarske namene.

Vransko. V nedeljo, 22. t. m. priredi pevski zbor iz St. Jurja ob južni železnici izlet na Vransko, združen s koncertom ob polu 9. uri zvečer v Košeninovem salonu. Šent - jurski pevski zbor (mešani in moški) šteje 30 pevcev in pevk ter slovi kot eden najboljših na slovenskem Štajerskem. Zbor je koncertiral že v različnih krajih, pred kratkim pa je priredil doma pomladanski koncert z bogatim sporedom, katerega bo izvajal tudi na Vranskem. Zbor goji izvečine umetno petje, zlasti moder - no, osobito pa zbere bratov Ipavcev. Opozorjamo Vrančane in okoličane, da ne zamude te redke prilike, ko sem jim nudi krasen užitek. Spored in cene priobčimo prihodnjik.

Iz Šoštanja. V nedeljo, 15. t. m. so imeli tuk. Nemci schulvereinsko slavnost, ki pa je zelo klavirno potekla. V soboto zvečer pri sprejemanju gostov in slavnostnem govoru nem. nadučitelja Goltshnigga (pri - stene Nemec, kaj?) niso blažene nemške oči zagledale nobenega tučca in je le kopica domačinov poslušala navduševalne besede g. nadučitelja. Tudi v nedeljo dopoldne, ko so bili naznanjeni izleti v okolico in »Früh - schoppen« v gostilni Skaza, ni bilo videti nobenega človeka! Torej ste gospa Skaza zastoj pomorili celo množico piščancev? Vidite, tako se godi, če sili človek, ki živi samo od slov. denarja, tja, kamor ne spada! Slovenci se bomo že izogibali vaše cenjene gostilne! V nedeljo popoldne ob 2. se je pripeljal nekaj tučcev, katere je sprejel kričanje — pardon! krasno in milo petje na kolodvoru. Pri veselici so nastopili tudi telovadci in telovadke. Med telovadci je bil tudi neki četovodja od 87. pešpolka v Celju. Vprašamo vojaško oblast, ako je ona dovolila vojaku, da telovadi v civilni obleki pri tako zagrizenem političnem društvu, kakor je Schulverein? Ako ne, zahtevamo, da se pokliče dotični vojak na odgovor. Torej že vojaki bodo začeli vznemirjati mirno slov. ljudstvo na njegovih lastnih tleh! Ali smo res v Albaniji? — Telovadba je bila tako klavirna, da se je izrazil navaden kmet, ki je prišel slučajno mimo prostora, kjer se je telovadilo, proti nekemu Nemcu: »To ni nobena telovadba! Bi vi videli naše sokole in sokolice, kako ti znajo, potem bi strmeli!« Seveda so ga takoj napodili, kajti bali so se, da bi še kdo bolj inteligenten, kakor je ta kmet, spoznal, da to ni nobena telovadba in bi nehal ploskati! Pri odhodu gostov so še zapeli na kolodvoru »Die Wacht am Rhein«, zatuli parkrat Heil in konec je bilo tej »velikanski« slavnosti! Slovenci so se popolnoma mirno zadržali. Se na misel nam ni prišlo, da bi se vznemirjali radi tuljenja. Le pomilovalno smo jih gledali in se jim — smejali! Tuji romarji, ki so se vračali z večernimi vlaki od Sv. Križa, so s strahom gledali te tuleče in kričeče Heilovce na kolodvoru in so si mislili vsak svoje. — Nemci so bili toliko nesramni, da so za to slavnost beračili celo pri Slovencih. To presega že vse meje. No, saj so jih tudi slišali!

Velika narodna slavnost v Frankovcih pri Ormožu. Za 15. t. m. so napovedali nemškutarski fajerberkarji iz Ormoža, Loperčic, Velike Nedelje, Ptuja, Ljutomera itd. svoj »gautag« v popolnoma slovensko občino Loperčice pri Ormožu. Prireditelj je imela samoobsebi umevno skozinsko izizvalni, hujskaški namen, toda naša ljuba vlada ni našla povoda to izizivanje kratkoma - lo prepovedati. Slovenskega prebivalstva v celom okraju se je naravno voč - gled ti nemškutarski predrznosti po - lastilo razburjenje in kdo ve, kaj bi se bilo zgodilo, da ni slovensko poli - tično vodstvo v Ormožu pravočasno prišlo na hvalevredno misel, prirediti v tamošnjem kraju veliko slo - vensko narodno slavnost, pritegniti k njej slovensko zavedno prebival - stvo celega okraja in tako zabraniti razne spopade z nemškutarji, ki bi se bili sicer brezdvomno — vsled iziz - vajočega hajljanja nemških fajerberkarjev po naših slovenskih vaseh — zgodili. Vkljub temu pa, da je imela slovenska slavnost v prvi vrsti ta plemeniti namen, so se morali prireditelji skoro do zadnjega trenutka pretepati s ptujskim glavarstvom in njegovimi komisarji za dovoljenje. Še zadnji dan pred slavnostjo jo je glavarstvo hotelo prepovedati, češ, da ima »demonstrativni« značaj. Le skrajni odločnosti slovenskega vod - stva v Ormožu se je zahvaliti, da se ni zgodil brezprimeren škandal, da bi se namreč bila v popolnoma slo - venskem ozemlju prepovedala slo - venska narodna prireditelj, dovolila pa izizvalna nemškutarska. V oče - tovski skrbi za »varnost« Slovencev je glavarstvo rekviriralo krog 60 orožnikov, ki jim pa vsled vzorne discipline na slovenski strani niti v enem slučaju ni trebalo posredovati, če izvzamemo dejstvo, da je njihov komandant čutil dolžnost spoditi s slovenskega veselicega prostora 3 vojake — Nemce, kateri so iz rado - vednosti prišli gledat, dočim se je nemškutarske polomije udeležilo vse polno ormoških »pšelarjev«. Na ukaz premodrlih gospodov pri ptujskem glavarstvu se je na slovenskem ve - seličnem prostoru moral razpeti tu - di žični plot, ki je pričal udeležencem o neskončni modrosti avstrijskih vladnih organov in o njihovi ne - izmerni ljubezni in skrbi za zdravje in življenje Slovencev. Da so orož - niki proti tozadevnim predpisom ves čas stali okrog slovenskega ve - seličnega prostora, poslušali govore in skoro vsakemu v kupico gledali, koliko ga je izpil, o tem niti ne raz - pravljamo. Tako sta se torej v senci bajonetov vršili obe prireditvi, slo - venska narodna in — nemškutarska, kakšna je bila slednja, ne vprašujete. Kar je bilo domačinov na njej, so prišli kasneje vsi na slovensko slavnost in z ironijo pripovedovali o strašni nemškutarski polomiji, h ka - teri so dobili pač par desetih fajer - berkarjev iz Ptuja, Ormoža in Lju - tomera, ljudstva pa ni hotelo biti. Menda se bodo zdaj kmalu tudi Lo - perčani spametovali, bodo svoji po - žarni brambi dali slovenski narodni značaj, pristopili k zvezi slovenskih gasilnih društev, ter tako zbrisali madež, ki ga edini tvorijo danes še v ormoškem okraju. Nasprotno pa se je izvršila slovenska narodna slavnost na Ivanušemem prostoru v Frankovcih nad vse sijajno. Iz cele - ga okraja je prihitelo do 2000 ljudi, da pokažejo vladi in nemškutarjem, kje stoji ogromna večina slovenske - ga ljudstva v ormoškem okraju. Or - moški in središki »Sokol« sta nasto - pila korporativno ter tudi telovadila nekaj vaj. Častno je bila zastopana vsa ormoška okolica, dalje Obrež in Središče, pa tudi vse druge občine

ormoškega okraja so dale množice ljudstva. »Sokol« iz Ptuja je poslal deputacijo na 2 vozih. Z njo je prišel tudi znani narodni delavec dr. Brunčko. Navzoč je bil tudi dr. poslanec Brenčič. Za razvedrilo narod - ne godba pod vodstvom g. Seraj - nika, dalje ormoški pevski zbor ter vrle pevke iz Obreža. Za okre - pljenje telesa sta poskrbela z vinom in pivom g. Vtičar in gospa Otore - pec, z jedili, buteljnim vini, kavo, pecivom itd. pa požrtovalne narode - gospe in gospodične iz Ormoža in okolice. V navdušenih domoljubnih govorih so Brenčič, dr. Brunč - ko, Spindler in Kolarič po - jasnilo zbranemu ljudstvu cilje nemi - škutarije na Sp. Štajerskem, pozivali k narodni zavednosti in doslednosti itd. ter želi obilo priznanja. Ormo - škim Nemcem in njihovim nemšku - tarskim podrepanikom je njihov na - men, imponirati v »gautagom« slo - venskemu kmečkemu ljudstvu in na - sejati med njega na »nepolitičen« na - čin nekaj ljulike, temeljito spodletel. Prirediteljem čestitamo na lepi fran - kovski slavnosti!

Iz Maribora. Se se odmevajo zvoki prijetne godbe in izrazi na - vdušenja in razpoloženja vesele družbe po vseh prostorih Narodnega doma (ob treh zjutraj), ko me sili neki notranji čut, da naznamim slo - venski javnosti prijetno vest, kako izborna se je zopet obnesla Ciril - Metodova slavnost v Mariboru. To ni bila samo kaka veselica, to je bil tudi narodni tabor, v katerem so se sešli Slovenci vseh tukajšnjih slo - potrebna. No in moč nam je odgovo - si zaprisegajo, da branijo narodno mejo do zadnjega moža. Podrobno poročilo prepuščamo poklicanim fak - torjem, omenjamo le slavnostni go - vor našega starosta, ki nas je s pre - lepimi besedami seznanil z marsi - katero drobtino preteklega obramb - nega delovanja in pa na čez vse srč - kano otroško predstavo, ki je bila res krona lepe prireditve.

Iz Slovenskih goric nam poro - čajo: Nekega klerikalnega deželnega poslanca smo povabili, naj bi govoril na večji narodni slavnosti, ki je bila v nekem nemškutarskem kraju nujno potrebna. No in moč nam je odgovo - ril, da ne more priti govorit na slavnost, ker se boji zamere pri Nemcih. Dolžan da je pri nemški hranilnici 600 K in se boji, da bi se mu posojilo odpovedalo... To so tisti hrabri in ponositi možje, ki se bore za upravi - čene zahteve Slovencev z obstruk - cijo v štajerskem deželnem zboru! Ime je v našem štajerskem uredni - štvu na razpolago.

Občinski odbor trga Vuzenica se je izrekel soglasno v svoji zadnji seji za delazmožnost deželnega zbora ter naprosil vlado, da čim prej izvede mali finančni načrt, da bo mogoče urediti priželjstvo plače.

Na Muto je pričel novi zdravnik doktor Seitz iz Gradca, ker je dobil prejšnji celo v nemških krogih neprijeten doktor Schröder službo v Köflachu. Novi zdravnik je neki doma iz Zidanega mosta.

V Dravi je utonil pred kratkem blizu Mute potujoči mesarski pomočnik Neuholz, kakor je bilo orožništvo lahko konstatirati iz najdene obleke. Najbrže se je šel kopat, a ga je požrla Drava. — Trupla še niso našli.

V Brezno ob Dravi je bil prav - zaprav doma tisti Rihard Sons, ki je pred kratkem umrl v Gradcu, kakor ste poročali — in ne iz Maribora. To je tisti Sons, katerega omenja tako pohvalno Bartsch v »Deutsches Leid« in ki ima glavno zaslugo, da je slovensko Brezno tako nemščurko.

Drobne novice. Umrla je v Celju žena stavbnega mojstra Golo - granca. Bila je pridna in vzorna gospodinja. N. v m. p.! — Prestav - ljen je poštni oficijal g. Milan Zem - ljič iz Lipnice v Gradec. — Umrl je davčni oficijal A. Wach v Maribo - ru. — Privolitvah v krajni šolski svet Sv. Trojica v Slov. gor. so zmagali Slovenci.

Javna zahvala. Ob priliki kon - certa »Celjskega pevskega društva« dne 8. junija t. l. vžil sem od vseh strani toliko ljubeznivosti, da čutim prijetno dolžnost zahvaliti vse, ki so me požrtvovalno podpirali pri tem koncertu. Zahvaljujem predsednika g. dr. Milka Krašovca in odbornike gospe Vošnjaka, Perca, Orožna, Čonča in Rudolfa, ki so me ves čas podpirali z izredno marljivostjo, vne - mo, vztrajnostjo in pevsko navduše - nostjo; zahvaljujem vse dame in gos - podo pevskega zbora za njih mar - ljivo poseganje pevskih vaj, krasen nastop, lepoplasno petje in za vsa ljubezen, ki so jo v ginljivo veliki meri izkazovali mojim skromnim pesnicam ter jih odlikovali s prir - snim in pomenljivim darom s krasno srebrno kanglico in z lovorjevim vencem s trobojnimi trakovi. V za - hvalo poklonim »Celjskemu pevske - mu društvu« svojo skladbo »Zlato

kanglico« in mali gospodični Kalamovi, ki mi je izročila kanglico, obljubilim zložiti otroško pesmico. Pridržim si še na drug način izkazati se častitim damam in gospodom pevčim hvaležnega. Posebno se zahvaljujem gospodičnam Antki Vrečer in Malči Kokali, ki so sodelovale že pri prejšnjih mojih nastopih. Izreklam zahvalo vsem solistom za njih čustopolno petje: gđc. Lilekovi, gospodu Vargazonu, Čoncu in gospodu Zemljiču, ki je prišel iz zgolj ljubezni do petja, ne meneč se za dolgo neložno pot, iz daljne Solčave. Zahvaljujem prav pristržno gospo Marijo Kokot, učiteljico klavirja v Celju, ki je z redko spretnostjo spremljala zbor in soliste na klavirju in ki me je tudi pri pouku pevskega zbora podpirala zdatno. Ravno tako gospoda Engererja, ravnatelja »Glasbene Matic«, ki je vodil s finim okusom sl. »Narodno godbo«, in ude orkestra gospodično Olgo Černeli in gg. cand. jur. Radovana Brenčiča, Vlacava Jirovška, dr. Orožna, Vizjaka in Zabukovška, slavni kvartet na pihala, gospode frekventante orglarske šole, gg. pevce »delavskega podpornega društva« in slavni šentpavlski pevski zbor, ki je pod vodstvom narodno - zaslužnega učitelja g. Šmida po koncertu prav mižno zapei. Hvaležen sem tudi damam Perc, Kržan in Veršec, ki so pod vodstvom gospe Benčan prodajale družstvu v okrist po koncertu vino, kavo itd. Nepozaben mi ostane poset odličnega občinstva sploh, ki me je presenilo iz vseh slojev iz bližnjih in daljnjih krajev s tako krasnim in mnogobrojnimi obiskom. Veliko veselje so mi napravili došli godbeni strokovnjaki in pevovedje raznih pevskih društev. Zahvaljujem za njih poset prav pristržno gospoda ravnatelja Mateja Hubada iz Ljubljane in prof. glasbe g. Hinko Druževića iz Maribora, ki sta med prvimi proizvajala moje skromne skladbe in sicer tako mojstrsko, da so se razširile po naši ožji in širji domovini. Čutim se dolžni.

Dr. Anton Schwab.

Koroško.

Povožen deček. Pri Sv. Ivanu je prišel pod težak tovorni voz 11letni solar Ivan Lichteneger. Obe kolesi voza sta mu šla čez prsi, odnosno čez glavo. Dečka so odpeljali umirajočega v bolnišnico.

Neprevidnost. V Kobreah so našli pri Pilgramu v domačem koritu vtopljenega triletnega dečka Alberta Bauerja. Njegova mati je delala pri Pilgramu, med delom je pustila otroka samega in otrok je padel med igro v korito.

Samomor starke. V St. Vidu ob Glini je skočila v neki ribnik 82letna starka Ana Kancijanová. Živela je že delj časa kot zasebnica, imela je precej premoženja in je poskusila že večkrat samomor. Bila je abnormalna in je izvršila samomor v hipni blaznosti.

Napad na cesti. Med vožnjo iz Starega dvora domov sta napadla dva neznanca dečka voznika E. Gruberja. Izstrelila sta iz lovske puške. Zadel ga je samo en strel in ranil Gruberja na nogi. Gruber, ki je vozil opeko, je pognal konja in utekel napadalca.

Primorsko.

Vojni minister v Gorici. Včeraj je prišel v Gorico vojni minister Krobatin in ostane v mestu do petka. Prisostvoval bo tudi vojaški kolesarski dirki, ki se vrši v četrtek, dne 19. junija.

Pravico javnosti je podelilo naučno ministrstvo Ciril - Metodovi ljudski šoli v Gorici, Via della Barriera.

Tržaške volitve. Pri včerajšnji ožji volitvi v šestem okraju pri Sv. Jakobu med socialno - demokratičnim in med laško - liberalnim kandidatom sta prodrli s pomočjo Slovencev socialno - demokratični kandidata Rudolf Černivc in Anton Simonetta. Volitev se je vršila mirno, samo enkrat so poskušali Lahi pred volilnim lokalom uprizoriti izgrede, kar pa se jim ni posrečilo in pri čemer je policija odpeljala nekaj najetih laških razgrajčev.

Kupovanje glasov. V slovensko volilno centralo v Trstu je prišel vpokojenec Gams in je povedal, da je prišel k njemu kamoraj Josip Catta la n ter mu ponujal 20 K za legitimacijo, če mu jo proda. Gamsu je tudi znano, da se je ta kamoraj na debelo pečal s tem poslom. Koliko kalinov je ujel na svoje, odnosno kamorajške Judežve groše, seveda ni znano. — V to centralo je prišla tudi neka narodna gospa, ki je povedala, da je prišel k nji poznan kamoraj in zahteval legitimacijo njenega moža,

ki je bil odsoten. Ponudil ji je za legitimacijo petdeset kron. Žena je videla, da je imel v roki cel šop bankovcev. To je nov dokaz, kako delajo Italijani v Trstu in kako puhli in malovredni so njihovi uspehi pri volitvah.

Boj za Trst. Neki nemški list piše o boju med Lahi, Jugoslavi in Nemci v Trstu in v Primorju sploh, sledeče: »Narodni preobrat se vrši na obalah avstrijske Adrije neprestano in vedno hitreje. Ta boj je za Nemce važnega pomena (?), posebno gre tu za Trst, ki je edino in najvažnejše trgovsko pristanišče v Avstriji. Do sedaj je v Trstu prevladoval italijanski element, toda ta težki kolos stoji danes že na lončenih nogah. Jugoslovanstvo, ki pošilja na to torišče najboljšje in najbolj izurjene borilce, preti, da ga v kratkem podre in vzhicieno bi bilo pozdraviti, ako bi nemški duh razumel izrabiti ta boj Lahov in Slovencev na Primorskem, predvsem za prvenstvo v Trstu, da okrepi in zbere svoje moči za odločilni boj, ki se razvije po padcu Lahov med Nemci in Slovani. Dopisnik pozivlja dalje vse Nemce, da z vsemi silami nastopijo najprej proti Lahom in ko padejo ti, v boju s Slovani iztrgajo ne le Trst, marveč celo Primorje iz rok slovenskih. — To je stremljenje Nemcev in evo vas Lahi, kako lepe zaveznike imate. Nenasitna germanska požrešnost vas uniči in nato hoče še z drugimi vašimi močmi uničiti Slovence, da si osvoji Trst in Primorje in zveže nemško severno morje s krasno Adrijo pod germanskim pruskim praporom. Značilno je to za Nemce in če Italijani še sedaj ne uvidijo te prozorne nesramne igre Nemcev, so res že tako malovredni, da zaslužijo nemško brco, ali pa je njihova politična taktika odvisna edinole od gotovih oseb, ki morajo delati dobre kupčije, ali pa še začasno ščitijo pod nemškim plaščem svoje stare grehe. — Slovanom pa naj bo ta igra zahrbtnih Nemcev v bodrilo, da ne odnehajo in boju niti proti Italijanu, še manj pa proti nenasitnemu hinavskemu, zavratnemu, mrzlemu Nemcu.

Tržaška porota. — Uboj pred kinematografom. Svoječasno smo poročali, da je zabodel pred kinematografom »Music Hall Mondial« pri Sv. Jakobu neki Jakob Hriščak v spremstvu svojega tovariša Antona Nardina vabnika kinematografa Leonarda Cassano, ki je v par minutah po sunku umrl v kinematografu. Hriščak pri obravnavi, ki je privabila številno poslušalcev iz vseh krogov v Trstu, kar je povzročilo dejstvo, da so italijanski listi hoteli utemeljiti ta umor kot sad narodnega sovraštva, prizna, da je udaril Cassano z nožem. Zagovarja pa se, da je bil pijan — isti dan je bil nabor — in da je bil Cassano vsiljen in nasilen. On je bil tako zmeden, da sploh ni vedel, kaj dela in je obležal po dejanju nezavesten na cesti. On trpi na hipni blaznosti in je bil zaradi tega tudi odpuščen od vojakov. — Priče so izpovedale, da se je izvršil napad nenadoma in da ni bilo videti, da bi bil nameravan. Morilec je prišel pred kinematograf, Cassano ga je nahljil, ker ni hotel sprejeti vabila, nakar se je pričelo prerekanje, kateremu je sledil usodni sunek. Pokazalo se je, da pri vsem tem ni nobenega političnega ali narodnostno sovražnega ozadja. — Sodna izvedenca zdravnika sta izrekla, da je Hriščak zdrav in odgovoren za svoje dejanje. Porotniki so zanikali vprašanje glede umora, potrdili pa so vprašanje glede uboja in zanikali dve dodatni vprašanji. Sodišče je obsodilo Hriščaka na štiri leta težke ječe.

Nepričakovani obisk. Včeraj je prišel nenadoma in nepričakovano v Opatijo črnogorski prestolonaslednik princ Danilo. Njegov poset je iznenadil celo prebivalstvo, ki ga je veselo pozdravljalo. Princ Danilo se odpelje v kratkem čez Trst v Monakovo in od tod v kako letovišče v Švici, kjer ostane dva ali tri mesece.

Marogasti legar. Bolniki v infekcijski bolnišnici in v pomorskem lazaretu v Trstu bodo skoro gotovo vsi ozdraveli. Nevarnost je le, ker še niso dobili vseh mornarjev z okuženega parnika »Vorwärts«, ker jih je več pobegnilo, deloma zapustilo službo in se premestilo drugam, še predno je izbruhnila bolezen. Tako je umrl v Dalmaciji en mornar za legarjem, enega so izkrcali v Egiptu, včeraj pa so prepeljali v infekcijsko bolnišnico hčerko enega mornarja, ki je tudi služil na parniku »Vorwärts« med tisto usodno turško vožnjo iz Valone v Carigrad.

Zastupil se je v Trstu z lisolom in karbolno kislino pristaniški mornar Tomaž Roko, ker je bil zaradi nerednosti v službi odpuščen.

Sviloreja. Iz Červinjana poročajo, da obeta letošnje leto bogat pridelek svilorejcem. Škoda, ki jo je povzročila pomladanska slana na dre-

vesih, je popravila sedanja vročina. Obetajo se bogat pridelek in dobre cene za kokone.

Dvignjen parnik. Pred enim tednom je trčil, kakor smo poročali, parnik »Sultan«, last parobrodne družbe »Dalmacija« ob pečine pri Kurzoli in se je nato v pristanišče Visa potopil. Po večdnevni trudi polnem in težkem delu se je posrečilo parniku »Belorije«, last trdke Tripovich v Trstu, potopljene parnik dvigniti. Zamašili so razpoke in odstranili vodo, nakar je odplul parnik v ladjedelnico.

Laški odpor proti vladi. Slučaj policijskega izгона bivšega reškega podžupana dr. Baccicha iz Reke, je povzročil med Italijani veliko prahu. Lahi uvidevajo, da jim pada postojanka za postojanko in da vlada saj v nekaterih mestih vedno bolj uvideva, kakšne prijatelje ima v Italijanih. Dr. Baccich je bil policijsko izgnan iz Reke zaradi irredentističnih političnih spletk. Posledica tega izгона je bila demisijska župana in strasten odpor Italijanov proti vladi. Mestni svet in gotovi krogi so sklenili, da uprizore v mestnih krogih najtrdovratnejši odpor proti vladi, katerega skrivajo pod plaščem laškega značaja mesta Reke (?)

»Dnevu« in gospodu »Veritas«.

Ne odgovarjal bi na izrodek podle in intrigantske duše, ki se skriva za krinko »veritatis«, da zaseje seme novega razdora med naše vrste. Dvomim, da bi se zavedal »Dnevov« analfabet in artibus pomena in veličasti besede »Veritas«, ker bi ji sicer vendarle ne pljunil tako nesramno v obraz, kakor je to storil.

Ta čedni gospod mi insinuirava avtorstvo kritike »Pod turnom št. 6.«, priobčene pred dobrim tednom v »Slov. Narodu«. Ljubenzivi ta anonimus meni, da imam res tako malo okusa, da bom samemu sebi vihlet kadilnico kakor si jo je dal vihleti še pred nedolгим časom v predalih »Laibacherice« isti gospod, ki danes kumuje »Dnevovi« kritiki prav tako, kakor je — ljubljene »Dnevovih« urednikov in prosvetne omladine na eni, proteže gospe dr. Susteršičeve in njene stranke na drugi strani — svoječasno kumoval — skrit za svoje intime v »Dnevovem« uredništvu — svoječasnim zahrbtnim napadom na snujočo se organizacijo slovenskih umetnikov.

Ne, gospodje Veritas in spremstvo disidentov in užaljenih literatov, potolažte se, kritike v »Slov. Narodu« nisem niti pisal, niti je provzročil, nikomur ne narekaval, niti ji sploh sicer kumoval — to metodo prepuščam drage volje Vam.

Ker ste me že tako prijazno osumičili in mi napravili še sicer onih ljubenzivosti a la »pot po ovinkih iz Pariza in Idrije v Ljubljano« — stvar okusa ovaduhov in falotov in — obžalujem — tudi »Dnevovega« kritika — opozarjam gospode kar najljubše, da ste se zaleteli v povsem napačno adresu.

Gospodje pisatelji in pisni nimate ni najmanjšega povoda, biti ali se delati užaljene. Da je tiha in zavratna inkvizicija napram meni in skromni moji umetnosti med »Dnevovci« in sorodno ji literarno kliko sistematično na delu; da je ominozni pasus v »Narodovi« kritiki. »Ravno ta nepravilnost v presoji Vavpotiča me sili, da enkrat za vselej onemogočim gospodstvo pisateljev — in pisnov o vprašanjih upodablajoče umetnosti« povsem utemeljen, potrjuje jasneje kot dan pravkar objavljen kritika iz peresa gospoda »Veritasa«.

Prerekati se z »Dnevovim« — »veščakom« o takozvano »objektivni« oceni letošnje umetniške razstave, smatram pod častjo umetnika. Prepuščam mu drage volje zaščito Magoličev, Koželjev in Zmitkov, prepričan tudi karikaturi Rašičevega avtoportreta, ki jo je videl edino on, prepuščam vse moje »solčne« krajine, na katerih »pa ni toplega solca in same svinčene in neprozorne sence« — ki jih je zrl morda v svoji domišljiji, kajti na razstavi izven edine »nočne« nimam niti ene krajine.

Kravjepastirski ton napram Sternenu pa je falotstvo, gospod dopisun, in če je g. Jakopiču ustrezno s tako krvavim idijotstvom, kakor trditev, »da je dosegel za rdečim zastorom« tolik efekt, da mu niti impresionizem ne more škodovati, in če smatra g. Jakopič za dobro, da si sme napram njemu dovoljevati že vsak smrkavec več kot familiaren ton a la: »gospod Rihard: mi pa ostanemo, kakor smo b'li« je drugo vprašanje!

Kdor ima tolikanj smisla za logiko, kakor gospod »Veritas«, ki napiše v isti sapi — »Na napačnem stališču je vsak, ki si ogleduje s pomoč-

jo seznama in imenika umetnikov razstavljene umotvore« — in kratak odstavek dalje: »Toda začetno ocenjevati na kratko dela umetnikov po vrsti, kakor so navedeni v seznamu«, in kdor smatra za zadostno, da opazuje v naravi »menjavo luči in sence, da ima pravilni občutek in vsled tega razsodbo o slikarskih naravnih posnetkih, obrazilih iz narave« — kolegi, držite si trebuhe — da, potem prav rad verujem, da ni bilo treba napraviti užaljenemu »Dnevovemu« kritikastru po ovinkih poti iz Pariza v Ljubljano za to, da kreira v »Dnevnu«, gromovniku za vse, kar je slovenskega in naprednega, zavetišče Boltatovemu Pepetu in blejskemu amaterju Myszu. V časih, ko so spregledali kar čez noč tudi »Dnevovi« Savli, da imajo v »Slovenčevem« uredništvu čisto prav, ko na točna, stvarna očitanja odgovarjajo z umazano-podlimi psovkanji, takrat je v spremstvu užaljenih literatov in disidenta Zmitka vstopil v uredništvo »Dneva« Boltatu Pepe!

Vivant naprednost in radikalizem! Pereant Sterneni in Vavpotiči, živili Magoliči!

Drzni rokodelc Ivan Vavpotič.

Dnevne vesti.

+ Jugoslovansko vprašanje in poslanec Dobernig. V včerajšnji seji poslanske zbornice je celovški poslanec Dobernig posvetil velik del svojih izjavij jugoslovanskemu vprašanju. Priznal je, da je jugoslovanski problem najvažnejši, kar jih je rešiti v naši državi, ker ima odločilni vpliv na vso zunanjo politiko in je vsled tega merodajen za stališče naše monarhije v Evropi. To spoznanje je resnično, kakor je tudi resnično končno priznanje Dobernigovo, da sedaj še nihče ne ve, kako se bo to zamotano vprašanje rešilo. Kar pa je Dobernig med začetkom in koncem povedal, to nam le priča, da niso zmogni izvajati konsekvenc iz svojega spoznanja. Če se bo rešil jugoslovanski problem potem parlamentov ali brez parlamenta, polom trijalizma ali narodne avtonomije, o tem ni treba razpravljati, ker je to odvisno od tisoč okoliščin. To stoji: država mora v lastnem interesu rešiti jugoslovanski problem in sicer tako, da bo v korist državi in da bodo uzadovoljeni Jugoslavi. Kako to najlažje doseže, je stvar, ki ne spada sem. Izmed rešitev, ki so predlagane, doslej samo teoretično, ne ugaja nobena Dobernigu. On hoče rešitev, ki bo državi v korist in Nemcem po volji in v pomoč njegovim težnjam, povrh pa naj zadovolji Jugoslavo. Toda Dobernig nima pa nobenega pojma, kako se naj to zgodi. Prav za prav ve le eno določno: česa namreč neče. Dobernig bi najraje videl, da bi se Slovenci potopili v nemštvo. Glede Hrvaške, Bosne in Dalmacije bi se vsaj za zdaj dalo z njim še kako govoriti, samo glede Slovencev ne. Vsaka slovenska šola mu je trijalističen »Vorstoss«. Spricho takih naziranj je vsako stvarno razpravljanje nemogoče in tudi nepotrebno, saj je izključeno vsako sporazumljenje in je nemogoče vsak kompromis. Sicer pa je rešitev jugoslovanskega problema življensko vprašanje za državo in zato Jugoslavi lahko ponavljajo ponosne besede: mi moramo še počakati. Stališče nemških strank je, kakor svedoči Dobernig, tako, da bo morala država iti preko teh strank in se lotiti rešitve jugoslovanskega problema ali pa rešitev sploh opustiti in hoditi še dalje po tistih potih kakor sedaj. Kam ta pota vodijo, to ni naša skrb.

+ Zaupnice dr. Susteršiču. Klerikalci poskušajo z zaupnicami rešiti dr. Susteršiča. Štiri take zaupnice ima že v žepu. Dalo mu je tako zaupnico vodstvo klerikalne stranke in dobil jih je iz St. Vida, kjer klanfa katoliško politiko odbornik Ljudske posojilnice, iz Čerču in iz St. Ruperta. Dobil bo take zaupnice še iz drugih krajev, dobil jih bo, kolikor jih bo hotel, a naj jih nabere še toliko, pomena nimajo nobenega. Te zaupnice so samo dokazi, da parirajo klerikalci svojem vodstvu brezpozno in na vsak migljaj, da nič ne vprašajo, za kaj gre in kaj je prav ali ni prav in da slepo ubogajo kakor bitja brez čuta in razuma. Hi in hot — klerikalci ubogajo. Lepših spriceval popolne politične nezrelosti si klerikalci niso mogli dati. Iz tega, da izreka jo te občine sodbje o stvari, ki jih ne poznajo, da si laste sodbje o obdolžitvah, ki jih človek mirne vesti za nobeno ceno ne bi vtaknil, so pokazale na eni strani popolnoma pomanjkanje čuta za pravico, na drugi strani pa veliko naivnost. Kaj pa če se pri sodišču izkaže, da so bile obdolžitve resnične? To bodo ti zaupničarji blamirani! Sicer pa nečemo kler. prav. nič skva-

riti veselja s temi zaupnicami, kajti te zaupnice ne škodujejo nikomur in ne koristijo nikomur. Usoda dr. Susteršiča ni odvisna od teh zaupnic, ampak zgolj in edino od dokaza, če so izrečene obdolžitve resnične ali neresnične in ta dokaz se da doprnesti samo pri sodišču. Vidimo, da se dr. Susteršič ne upa v sodno dvorano. Klerikalci napenajo vse moči, da bi ga pred tem obvarovali. Toda pomagale ne bodo ne zaupnice in ne prijateljska podpora barona Schwarza in grofa Chorinskega, kajti izrečene obdolžitve sme pač ignorirati dr. Ivan Susteršič, ne sme jih pa ignorirati dež. glavar vojvodine Kranjske, ki je v tej svoji lastnosti zaupnik krone. In zato vsi reševalni poskusi, pa naj izhajajo od koderkoli, ne bodo nič pomagali, kajti nad baronom Schwarzem in grofom Chorinskim, nad grofom Stürgkhom in vsemi klerikalnimi občinami in organizacijami stoji faktorji, ki ne morejo in ne bodo dopustili, da bi se proti dr. Susteršiču izrečene obdolžitve potlačile. Hočeš ali nočeš, dr. Susteršič bo moral ali dokazati, da so proti njemu izrečene obdolžitve neosnovane ali izvajati konsekvence, dr. Susteršič bo moral tožiti ali odstopiti, oziroma, če sam ne bo hotel iti, ne bo več imenovan.

+ Napredno politično in gospodarsko društvo v Železnikih. Prejeli smo sledečo izjavo: Podpisano napredno politično društvo si šteje v dolžnost, izraziti tem potom gospodu dr. Karlu Trillerju svoje simpatije in ožigosati način, na kateri ga je dnevnik »Dan« osebnost napadal. O zaslugah, katere se je stekel gospod dr. Triller v dolgih letih svojega delovanja za naš narod, bodisi na političnem, bodisi na dobrodelnem polju, nočemo govoriti, ker so iste občeznane po naši domovini; pribijamo le, da je imenovan stal našemu društvu oziroma narodno - napredni stranki v Železnikih o vseh prilikah in v vseh bojih požrtvovalno, nesebično in vedno drage volje na strani, tako da so mu za vselej zajamčene naše simpatije in naša hvaležnost. Če je gospod dr. Triller napravil kako napako, bi se bilo dalo to na drug način v stranki poravnati, nikakor pa ne gre in je vse obsojbe vredno, da napreden list pristaša narodno-napredne stranke in to moža, o koga je najboljših in čistih namenov je bil prepričan, tako sramoti in pri tem še stranko slabi. Upamo, da odločilni faktorji v vodstvu narodno - napredne stranke pregovorijo gosp. dr. Trillerja, da obdrži nasproti svojem sklepu vse strankine mandate ter želimo, da bi nam bil ohranjen še mnogo let kot politični voditelj. Bog ga živi! — Železniki, dne 15. rožnika 1913. — Napredno politično društvo v Železnikih: N. Klopčič, tajnik; G. Thaler, predsednik.

+ Skrivnostni inženir, ki piše reklame za Lampetovo velikopotezno je v najširših krogih popolnoma nepoznana kapaciteta. Nihče ga ne pozna, ne v Ljubljani, ne v Gradcu, in tudi na Dunaju; vprašali smo povsod, a odgovor je bil: nepoznan. Kako je neki dr. Lampe prišel do tega »veščaka«? Ali je morda obelodanil inserat »Išče se inženir, ki zna za dobro plačilo spisovati strokovne reklame«? Ali pa je morda kar vprašal podjetno firmo Redlich & Berger, da mu poskrbi takega moža? Ta slednja kombinacija ni neverjetna, če se pomisli, da ve Tschermak glasom »Slovenčevega« poročila samo to, kar mu je povedal dež. odbor in se mu morda niti ne sanja, da zida dež. odbor Zavrnšnico, dasi — nima dovoljenja za zidavo, niti nima koncesije. Ljudem, ki bodo morda strmeli, kako je mogoče, da zida dež. odbor elektr. centralo, če nima ne pravilne koncesije, ne pravilnega dovoljenja za zidavo, bodi povedano, da je na Kranjskem dandanes že sploh vse mogoče.

+ Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko in Ljubljano ima v petek, dne 20. junija 1913, ob 5. popoldne v dvorani mestnega magistrata v Ljubljani redno javno sejo s sledečim dnevnim redom: I. Predložitev zapisnika zadnje seje. II. Naznanila predsedstva. III. Naznanila tajništva. IV. Samostojni predlog zbornice člana g. Ivana Ogrina glede delavske zavarovalnice v Trstu. V. Zbornični računski zaključek za leto 1912. VI. Volitev zborničnega zastopnika v odboru obrtno-nadaljevalne šole v Mokronogu. VII. Prošnja krajevne skupne Zveze skontistov za podporo. VIII. Tajna seja.

+ Dramatično društvo v Ljubljani je javilo danes deželnemu odboru in mestni občini ljubljanski, da vodstva slovenskega gledališča za sezono 1913/14 ne more več izvrševati, da je pa rade volje pripravljeno sodelovati s svojimi sredstvi pri deželni gledališču, ki ga prevzame morda deželni odbor in mestna občina ljubljanska.

+ **Promocija.** Načelnik dunajske podružnice Slov. plan. društva g. Ljudevit Valjavec, c. kr. računski oficijal v finančnem ministru, bo dne 20. t. m. na dunajskem vseučilišču promoviran doktorjem prava. Čestitamo!

+ **Imenovanje v politični službi.** Orožniški stražnjošter v Radovljici g. Anton Planinšek je imenovan za kancelista pri politični upravi na Kranjskem.

+ **Imenovanje na drž. obrtni šoli.** Suplent na drž. obrtni šoli v Ljubljani g. Ivan Knaflič, je imenovan za učitelja v 9. razredu na tem zavodu.

+ **Srebrni zaslužni križec** je podelil cesar pazniku deželnoosodne jetnišnice v Ljubljani g. Avgustu Potokarju.

— **Milan Pajk t.** Po kratki in hudi bolezni je danes zjutraj umrl profesor na ljubljanski realki gospod Milan Pajk, star šele 37 let. V tako mladih letih je moral eden naših najboljših mož v grob! Profesor Pajk je bil sin nekdanjega izdajatelja »Zor« prof. Pajka in njegove soproge Pavline, znane, pred več leti umrle slovenske pisateljice. Pod skrbnim vodstvom svojih staršev je izredno hitro dovršil vse študije. Bil je vzoren učitelj, ves vnet za svoj poklic in poln presrečne ljubezni do mladine, svoj prosti čas pa je posvečal znanstvenemu delu. Tiho je bilo njegovo življenje; živel je šoli in znanosti. Spadal je med najvestnejše in najmarljivše naše zgodovinarje in zlasti je deloval kot konservator c. kr. centralne komisije za varstvo spomenikov in v Muzejskem društvu. In ta zlata duša, ta izgled učitelja, soproga in očeta, ki ga je vsakdo od srca rad imel, kdor ga je poznal, je moral tako mlad v smrt. Še pred malo dnevi je bil čil in zdrav, poln veselja za delo, a na izletu s svojimi dijaki si je nakopal bolezen, ki ga je neverjetno hitro umorila. Pokojnik je bil poročen s hčerko dvornega svetnika dež. šolskega nadzornika g. Fr. Levca in je zapustil vdovo in dvoje otrok. Blagemu pokojniku ki je z vsem svojim delom in življenjem posvedočeval svojo zvesto ljubezen do slovenskega naroda, je zagotovljen časten spomin, prizadeti rodbini, ki jo je kruta usoda že tolikrat zadela z rodbinskimi nesrečami, pa bodi v tolažilo zavest, da žaluje in sočustvuje ž njo vse mesto in vsi, ki so pokojnika poznali.

— **Umrli profesor Pajk** je bil rojen dne 19. decembra 1876. l. v Mariboru. Mlada leta je preživel v Brnu, potem je pa studiral na akademski gimnaziji na Dunaju, na kateri je služboval njegov oče kot profesor. L. 1899. je napravil profesorsko skušnjo za zgodovino in zemljepis in potem služboval poltrajno leto na gimnaziji v Kranju, dve leti na ljubljanskem učiteljski, na kar je postal profesor na ljubljanski realki. Svoja znanstvena dela je objavil v publikacijah »Slov. Matica«, v »Ljubljanskem Zvonu«, v »Izvestjih muzejskega društva«, v »Carniolu« in v »Planinskem Vestniku«.

— **Odbor »Društva slovenskih profesorjev«** vljudno vabi vse svoje člane, da izkažejo zadnjo čast svojem tako nenadoma preminulemu tovarišu g. c. kr. realnemu profesorju Milanu Pajku s tem, da se udeležijo njegovega pogreba ob uri, kakor jo določa rodbinski parte. — Pri pogrebu bo v imenu društva slov. profesorjev govoril na grobu profesor dr. Plešič.

— **Odkolkovanje delnic hotelske družbe »Union«** v Ljubljani. Hotel »Union« dela že od začetka slabe kupčije in vsled tega delničarji niso doslej dobili še nobenih obresti. Položaj te delniške družbe je tako neugoden, da je zdaj sklenila odkolkovati delnice za precejšen znesek. To je sicer malar, pa — kupčija je kupčija, danes prinese dobiček, jutri izgube. Glavni vzrok hotelskih nesreč med nami je pač ta, da nimamo ljudi, ki bi bili res strokovnjaki v tem poslu.

— **Konec šolskega leta.** Naučno ministrstvo je odredilo, da se letos zaključijo šolsko leto na srednjih šolah, dekliških licejih in učiteljskih dne 5. julija in se ta dan razdele spričevala.

— **Nove razglednice.** Zelo renomirani in že večkrat odlikovani fotograf gospod Fran Pavlin na Jesenicah je izdal celo vrsto novih pokrajinskih razglednic. Te razglednice predstavljajo najlepše kraje, gore itd. na Gorenjskem in so izdelane zelo lepo in skrbno v različnih barvah. Izletnike in občinstvo opozarjamo prav posebe na te razglednice.

— **Prevelika skrb za občino.** Po svojih slavnih delih prosluli Korbar iz Hrušice pri Ljubljani je zopet bogatejši za eno polomijo. Njegov sosed Pogačar misli s svojo glavo in ni volil pri zadnjih volitvah Korbarja. Občina pa ima poleg Pogačarja

nekoliko sveta, kjer porejo hrulike perice. Tam je baje nekaj od peric poteptanih kopriv popasel Pogačarjev otrok. Korbar ga je saj zato tožil v imenu občine, kakor pravi sam, vsled soglasnega sklepa občinskega sveta. Seveda je ta soglasnost čudna, ker se nam zatrjuje od odborniške strani, da o soglasnosti ni govora. Ko je toženec zastopnik rekel Korbarju pred sodnijo, da je vložil tožbo iz političnega nasprotstva, je Korbar mlo vzdihnil, da toži iz skrbi za občino. Ta skrb je pa bila tolika, da je občina obsojena na plačilo precejšnjih stroškov. Če bi šlo po pravici, bi moral plačati Korbar, ker je povzročil tožbo. Ker pa mož ne bo tega storil, ga bomo poplačali za to izvanredno skrb za občino pri prihodnjih volitvah in obenem vse tiste, h katerim se zateka po pomoč. Značilno za možakarja je to, da je hotel imeti od Pogačarja izjavo, da bo molčal o pravdi.

— **Z Iga.** Dne 15. t. m. se je vršila pri nas vaja gasilne župe izanske. Te so se udeležili naslednja gasilna društva: Ig. Škofljica, Šmarje, Iška Loka, Iška vas, Vrblenje in Tomišelj. Vaja se je vršila ob lepem vremenu tako precizno, da je bilo navzoče občinstvo prav zadovoljivo z delovanjem moštva kakor s funkcijoniranjem brigaden. Z brigadami so sodelovala gasilna društva z Iga, Škofljice in Vrblenje. Posebno je občinstvu ugajala nova škofjeloška benicimotorna brigada, ki je naenkrat napolnila vse cevi z vodo in jo potem brizgala višje kot je vsaka hiša na Igu. Prav pridni so bili gasilci delujočih gasilnih društev, med katerimi še posebej omenimo urne izanske plezalce, čvrste trobentače društev; ugajal je pa tudi mladi gasilski naraščaj iz Škofljice. Po končani defilaciji je nagovoril zbrana društva najprej gosp. župni načelnik Alojzij Minatti, potem pa Zvezin odborik V. Ogoelec st. Prvi se je zahvalil društvom za tako lepo udeležbo, zadnji pa je pozval navzoče, naj se pridno udeležujejo vaj in naj ostanejo zvesti in pravi gasilci. Vaja je pokazala, kako velik uspeh se doseže s složnim delovanjem društev. Zatorej le naprej, društva — po poti zvestobe in medsebojne ljubezni po starem geslu: Bogu v čast, bližnjemu v pomoč!

— **Požar na planini.** Na kamniški Veliki planini je izbruhnil pred približno 14 dnevi v neki zasebni planinski koči ogenj, ki je vpelel kočo in še šest v bližini se nahajajočih svišli.

— **Podpredsednik graškega nadso-**

dišča v Novo mesto. V novomeško

okrožno sodišče je to pot namesto

Pitreicha prišel inšpicirar njegov

namestnik, podpredsednik dr. Alfred

vitez Schmid-Sachsenstamm.

— **Velika nesreča. Eden ubit, dva**

težko ranjena. Iz Novega mesta nam

poročajo: V torek popoldne se je v

bližini Mirne peči na ovinku državne

ceste pod Staro šrango zgodila velika

nesreča, ki je zahtevala smrtno žrtev

in pri kateri sta bili dve osebi težko

ranjeni. Nesreča je zadela župana

Zurca hlapca. Sli so z vozom v

Mirno peč po slamo. Nazaj grede so

se nekoliko opijani in sedeli na nalo-

ženem vozu. Kako se je nesreča

zgodila, v tem trenutku ni mogoče

natanko vedeti, ker je voznik bil ta-

koj na mestu mrtev, drugi hlapec le-

ži v nezvesti, njegova sestra pa, ki

je bila tudi na vozu, je vsled poškod-

tudi še vsa zmedena, drugih očivid-

cev pa zraven ni bilo. Nesrečo so za-

pazili otroci. Po okolnosti, kakor se

je našel voz in ponesrečenci, se je

nesreča najbrže tako-le zgodila: Vsi

trije so sedeli na vozu in pozabili na

klanec voz zavreti. (Nekateri menijo,

da se je zavora sama pretrgala, temu

pa ugovarjajo drugi, ki so pri Zurcu

že služili in ki trdijo, da pri vseh

opetovanjih opominom ni hotel pri

tovornih vohih pustiti napraviti tako-

zvalnih »žlajfov«.) V enem kot drug-

em slučaju je toliko govenito, da so

konji morali s težko naloženim vo-

zom po klanecu dirjati, cestni ovinek

je povzročil sunek, vsled katerega

so vsi trije se preukucili z voza, ki se

je tudi prevrnil. Kočijaž Janez Klo-

bučar je padel najbrže na kanton, na-

kar ga je voz s slamo zadušil, tako,

da je obležal na licu mesta mrtev.

Najbrže je tudi drugi hlapec Jože

Vidmar priletel na kanton, ker ima

vso glavo razbito. Najmanj poškodo-

vana je še njegova sestra, ki jo je voz

vlekel po cesti in je dobila poškodbe

na nogi in po glavi. Vidmarja so ne-

zavestnega pripeljali v bolnico v

Kandijo. Konje so našli še vprežene

pri vozu. — Obžalovanja vreden je ta

dogodek, toda uvažujoč žalostno dej-

stvo, da je v novomeški okolici v

zadnjem času vsak trenutek na cesti

dobiti do nezavesti vprjanjene vozi-

ke, ki neusmiljeno, pa tudi nekazno-

vano gonijo uboge živali, je še čudno,

da se takih nesreč še več ne zgodi.

— **Bratomorlec.** Alojzij Bon zopet

v ječi. Iz Novega mesta se nam po-

roča: Porotniki, ki so pri zadnji lamski

poroti obravnavi čevljarja Alojzija

Bona, ki je na Lazah zaklal svojega brata, obsodili samo radi prekoračenja silobrana, se bodo najbrže kesali, ko bodo izvedeli, kaj je Bon takoj, ko je svojo 7mesečno kazen prestal, zopet napravil. Ko je prišel na Laze, je šel na pošto ter tam od poštarja zahteval dva zavoja. Ko ga je poštar hotel odpoditi, je Bon z odprtim nožem skočil proti njemu ter mu grozil, da ga zakolje. Poštar se ga je obranil s tem, da je oddal par strelav proti stropu in zbežal. Nato je ta nevarni napadalec skušal še neko žensko zaklati. Komaj se je posrečilo preprečiti zopetno nesrečo. Bona so zvezali in gnali nazaj v ječo. Če fant ni naravnost blazen, bo pač precej časa ostal na varnem.

— **Kavarna v Novem mestu.** Kakor se čuje, je staro kavarno v Novem mestu kupil, oziroma vzel v najem g. Rudolf Smola, graščak na Grabnu. Sedanjí lastnik, vladni oficijal v p. g. Švajgar, se vrne baje v Ljubljano.

— **Avtozveza Ljubljana - Celje.** Krasno vreme in ugodna avtomobilska zveza Ljubljana-Celje privablja skoraj sleherni dan večje število izletnikov v brdski okraj. Nekateri se pripeljejo do Doba, drugi do Prevoja, in gredo od tu skozi Moravce na Laze, drugi iz Kranje čez Limbarsko goro v Moravce; večja družba je šla iz Lukovice čez Zlato polje v Tuhinjsko dolino. Vsi izletniki so bili z izleti zadovoljni, kajti ti kraji so res lepi in romantični in za izletnike večinoma še neznani. Vsak kraj nudi nekaj posebnega. Preskrbljeno je povsod za dobro hrano in pijačo. Izletnikom priporočamo, da si ogledajo te kraje. Avtoomnibus odhaja ob pol 7. zjutraj in ob pol 4. popoldne. Vožnja je zelo prijetna in poceni.

— **Letovišča.** Iz brdskega okraja nam poročajo, da je v celem okraju dosti lepih, zračnih sob (tudi s kuhinjo) za letoviščarje na razpolago. Življenje tu je ceno, hrana in pijača dobra. Lepi izleti. V celem okraju prilika za kopanje. Dvakratna avtomobilska zveza z Ljubljano in Celjem. Pojasnila glede letovišč daje radevolje v imenu prometnega odbora g. N. Mazuran, naddavkar v p. v. Lukovici.

— **Požar na Bledu.** Z Bleda nam poročajo: Včeraj popoldne ob 3. je na Bledu v Stopovji hiši izbruhnil požar. Zgorela je hiša in gospodarsko poslopje. Gospodar je že dva dni osoten. Vnela se je tudi sosedna Jozlova hiša ter tudi deloma zgorela. Požarna bramba je pravočasno lokalizirala požar, da se ni razširil naprej, akoravno se nahajata obe prei omejenega objekta sredi drugih poslopij. Oba posestnika sta sicer zavarovana, toda ne zadostno visoko. Letoviščarji niso bili prav nič prizadeti, ker sploh ne stanujejo še v tem delu Bleda.

— **Vlom na Blokah.** Dne 14. t. m. so neznani zločinci vlomili pri trgovcu Ivanu Modicu in ukradli iz zaprte miznice 80 K. Te tatvine sta sumljiva dva čedno oblečena moška v starosti od 25 do 30 let, ki sta se klatila okrog Blok.

— **Kinematograf »Ideal«.** Krasna, senzacijna, ciganska drama »Zuma« je pri včerajšnjih predstavah jako ugajala gledalcem. Velezanimiv je Pathé žurnal, za smeh pa skrbi Moric (Princ) v filmu »Moric je bolan«. V petek velikanska detektivska privlačnost »Skrivnost Chateau Richmonda« v štirih delih.

— **V mestni klavnici v Ljubljani** so zaklali od 1. do 8. junija 60 volov, 2 bika, 11 krav, 96 prašičev, 137 telet, 25 kostrunov in 27 kozličev. Vpeljali so 216 kg mesa in zaklano 1 goved, 3 prašiče, 30 telet in 14 kozličev.

— **Umor ali samomor.** Včeraj so našli v gozdnem travniku na meji Zgornje in Spodnje Šiške truplo nekega boljše oblečenega neznanega človeka. Policijska komisija je konstatovala, da ima mrtvec v obližju srca rano in odredila, da so truplo, ki je imelo že neprijeten duh, prepeljali v mrtvašnico k Sv. Krištofu. Je-li bil samomor ali se je izvršil kak zločin, še ni dognano.

— **Z nožem** je na cesti v Tomačevo naznan človek kamnoseškega pomočnika Ivana Bačnika tako razmesaril, da so ga morali prepeljati v deželno bolnico.

— **S češnje** je padel v Dolenji vasi pri Rudniku potujoč brusar za žage Ivan Primožič. Pri padcu je dobil smrtno nevarne poškodbe. Prepeljali so ga v ljubljansko deželno bolnišnico.

— **S ceste.** Ko je včeraj popoldne Klemenčev hlapec po Dunajski cesti peljal voz koruze, se mu je strlo kolo in so se vse vreče zvrnile. Promet vsled tega ni bil oviran.

— **Ruski pes-hrt, temnosive barve,** se je zatekel g. Hinku Franzliju na Privozu št. 10. Dotičnik, ki daje psu tako potuho, naj se zgasi pri lastniku psa, da ga eventualno kupi, če mu že tako zelo ugaja.

Društvena naznanila.

— **Kresna veselica ljubljanskega Sokola** se vrši letos, kakor že omenjeno, v nedeljo, dne 22. junija v prostorih »Narodnega doma«. Na vrtu, ki je eden najlepših in najbolj senčnatih v Ljubljani, bodo postavljene razni paviljoni za vino, pivo, šampanjec, jestvine, kavo, cvetice itd. Svirala bo polnoštevila godba iz Kranja. Pevske točke bo iz prijaznosti proizvajalo priljubljeno pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«. Obilo zabave bo nudilo občinstvu tudi bombardiranje ošabnih turških paš, moderna tehnična s mišnimi dobitki, srečolov na trnek itd. Pričetek veselice ob 6. popoldne, pričetek javne telovadbe v telovadni dvorani pa ob polu 8. zvečer. Pri tej telovadbi se bo izvajala docela nova točka: »telovadni plesi« telovadcev in telovadk. Po telovadbi bo dvorana na razpolago plesalcem. Tako je preskrbljeno, da se more veselica vršiti ob vsakem vremenu.

— **V nedeljo v »Narodni dom«!** Javna telovadba, ki jo to nedeljo priredi Sokol v Ljubljani med kresno veselico izvestno iznova upraviči izvrstni glas, ki ga uživa ljubljanski Sokol. Pri javni telovadbi, ki prične točno ob polu 8. uri zvečer, nastopi najpoprej Sokolov trgovski in obrtni naraščaj na drogu, bradlji in konju, da pokaže, kaj se da tudi že v najmlajših letih doseči na orodju. Naraščajevi telovadbi sledi vaje članov na orodju. Nato nastopijo telovadke s prostimi vajami za vsesokolski zlet, potem zopet naraščaj s skupinami, določenimi za vsesokolski zlet. Javno telovadbo zaključijo nova vrsta vaj: telovadni plesi: a) gavota, b) valček. Izvedejo jih skupno telovadci in telovadke. O tej zanimivi točki bomo še poročali podrobneje.

— **Javna telovadba na kresni veselici** se vrši v nedeljo ob polu 8. do polu 9. ure zvečer v telovadnici »Narodnega doma«. Ker bo telovadba zvečer in je telovadnica v »Narodnem domu« po leti eden najhladnejših prostorov v Ljubljani ter se razen tega poskrbi s perolinom za osvežitev zraka, naj se nihče ne boji vročine. Pristop na stojišča je za vse udeležnike kresne veselice brezplačen; le za sedeže se bo pobiralo po 40 vin.

— **VI. javna telovadba Sokola I.** se vrši dne 6. julija. Zanimanje za to prireditve je še sedaj veliko, saj pa tudi ve občinstvo ceniti zasluge tega mladega, vrliga sokolskega društva, ki je v dobi šestih let svojega obstanka pokazalo na vseh poljih, telovadnih in izobraževalnih, tako lepe uspehe. Nudilo se bo na tej prireditvi vse, kar zamore vzadovoljiti obiskovalca, tako pri telovadbi, kakor tudi pri na to sledeči veselici. Zato bodi deviza zavednega občinstva: 6. julija na prireditve Sokola I. — Na zdar!

— **Zadruha čevljarjev naznanila,** da se vrši pomagalska preizkušnja v torek dne 1. julija. Vsi pomožni delavci, ki se hočejo podvržiti pomagalski preizkušnji naj se zglaste pri združnem načelniku g. Franc Kukulmanu v Ljubljani, Gajeva ulica št. 2. S priglasom je treba predložiti šolska spričevala, učno pismo in takso 6 K. Predsednik določi po oglasu, kje bo vsak posameznik izvršil svoje preizkušeno delo. Zglasti se je treba do nedelje 29. t. m.

Prosveta.

— **»Glasbena Matica«.** Snoči je bila prva letošnja javna produkcija gojenec »Glasbene Matice«. Zanimanje za njo je bilo toliko, da je bila »Unionova« dvorana skoro natlačeno polna. Vsi gojenci in gojenke, ki so nastopili, so želi mnogo zaslužnega priznanja. Na klavirju so igrali gdčne. Brenčičeva, Maroltova, Oreškova, Repičeva, Skaza, Tomiškova, Zupanova ter g. Koleča in sicer vsi s prav dobrim uspehom. Takisto so dobro igrali na gosli gg.: Planinšek, Gliha in zlasti Hribar. Gospod Lilleg je pokazal, da utegne postati jako dober baritonist, in gdčna. Severjeva se je ugodno vpeljala kot mezzosopranistinja.

— **Vspored II. produkcije gojencev »Glasbene Matice«** v četrtek, dne 19. junija t. l.: 1. a) Čajkovskij: Pesem škrjančca. b) Burgmüller: Silfe. Na klavir igra gdčna. Nilka Potočnik. (Sola g. J. Pavčiča 4. razred.) 2. a) Weber: Pesem iz opere »Čarostrelec«. b) Gluck: Gavota. Na klavir igrajo šesteroročno: Fran, Helena in Nilka Potočnik. (Sola g. J. Pavčiča 5. razred.) 3. a) Moszkowski: Španski ples št. 5. Na gosli svira gdčna. Vincencija Ravnihar. (Sola g. J. Vedrala, 4. zveček.) 4. a) Dvořák: Valček. b) Fielitz: Španski ples. Na klavir igra gdčna. Marija Torelli. (Sola g. J. Chlumecke, 6. razred.) 5. a) Mac Dowell: O potujoči ledeni gori. b) N. Oade: Capriccio. Na kla-

vir igra gdčna. Elza Žibert. (Sola g. J. Chlumecke, 6. razred.) 6. a) Ivan Pl. Zajc: Seljanko, duša draga. b) A. Lajovic: Pesem o tkalcu. c) Dr. G. Krek: Misli. d) O. Dev: Pastirica. Pesmi poje gdčna. Antonija Šuštar. (Sola g. M. Hubada, 2. razred.) 7. a) A. Dvořák: Humoresa. a) Henri de Kaa: Tarantella. Na klavir igra gdčna. Marica Breskvar. (Sola gdčne. J. Chlumecke, 7. razred.) 8. Schubert: Impromptu. As-dur. Op. 90, št. 4. Na klavir igra gosp. Stanko Komar. (Sola g. A. Trosta, 7. razred.) 9. Fr. Seitz: Koncert št. 4. Prvi stavek. Na gosli svira g. Fedor Gregorič. (Sola g. J. Vedrala 7. razred.) 10. Chopin: Rondo C-mol. Op. 1. Na klavir igra gdčna. Ljudmila Novak. (Sola g. A. Trosta, 7. razred.) 11. a) R. Wagner: Sanje. b) Čajkovskij: Zakaj. Pesmi poje gdčna. Angela Malič. (Sola g. M. Hubada, 5. razred.) 12. J. Raff: a) Fabliau. b) Tour a Cheval. Na klavir igra gdčna. Ivana Lampe. (Sola g. Fr. Gerbiča, 8. razred.) 13. Dvořák: Varijacija v As-duru. Na klavir igra gdčna. Berta Marolt. (Sola g. A. Trosta, 8. razred.)

Izpred sodišča.

— **Katehet pred poroto** obsojen zaradi goljufije, poneverbe itd. Pred porotnim sodiščem v Steyerju se je končala štiridnevna porotna obravnava proti bivšemu katehetu na več šolah na Dunaju, znanemu P. Karlu Frischu z obsojdo kateheta. P. Karl Frisch, ki je bil po mnenju klerikalnih in duhovniških krogov vzoren katehet in vnet boritelj klerikalnih krogov na polju ljudskega izkoriščanja, je bil obtožen goljufije, poneverbe, krivega pričevanja in v dveh slučajih pregreška krive. Obtoženi katehet je priznal samo pregrešek krive. Porotniki so potrdili vprašanja glede krive soglasno, glede hudodelstva poneverbe in krivega pričevanja v dveh slučajih in glede goljufije v treh slučajih z zadostno večino. Sodišče je obsodilo P. Karla Frischa na dve leti težke ječe. Obsojeni katehet je priglasil ničnostno pritožbo.

— **Madžarsko nasilje.** V Pančovi na Ogrskem je obsodilo tamonjši ogrsko sodišče v zapor od 3 do 8 dni 15 do 17 let stare srbske deklice Mileno Jovanović, Zorko Jovanović, Vido Maksimović, in Maro Marković, ker so pobirale prispevke za srbske in črnogorske ranjence.

Razne stvari.

— **Rudarska nesreča.** Iz Londona poročajo: V kraljevski rov v Carehouse je vdrla voda, vsled česar je osem rudarjev prišlo ob življenje.

— **Kolera med bolgarskimi in srbskimi vojniki.** Pri Štipu je med bolgarskimi in srbskimi vojniki izbruhnila kolera, ki se je precej razširila ter zahtevala baje že 500 žrtev med vojniki in častniki.

— **Tretji milijon za nemški šulferajn.** Predsednik šulferajna dr. Gross je izjavil na zborovanju nemških poslancev, da bo v kratkem nabran tretji milijon za Rosseggerjev fond. In mi Slovenci?

— **Azev v zvezi z Redlom.** »Varšavskoja Mysl« poroča, da je bil ruski agent-provokater Azev za časa lanske krize dalj časa na Dunaju ter bil v jako živahni zvezi z izdajskim poveljnikom Redlom.

— **Policijski upor.** Iz Rio de Janeiro poročajo, da se je v mestu Manaoas v Braziliji uprla policija. Poveljnik je ranjen. Guverner, njegova rodbina in njegovi pristaši so pobegnili v glavno vojaško taborišče.

— **Pater Šilinger umrl.** Iz Brna poročajo: Češki klerikalni državni in deželni poslanec Šilinger član moravškega deželnega šolskega sveta in glavni urednik »Hlasa« je umrl po daljši bolezni v Suhačovicah, kjer se je zdravil. V ponedeljek zvečer ga je zadela kap. Star je bil 47 let.

— **Tragedija vsled ljubosumnosti.** Iz Prage poročajo: V ponedeljek opoldne je ustrelil 20letni knjigotrški knjigovodja V. Straširbka v prodajalni V. Weinfurterja 25letno Marijo Vávrovo v sence. Vávrova je bila na mestu mrtva. Umor je Straširbka izvršil iz ljubosumnosti, ker ga ni hotela uslišati. Nato si je pogol dveh krogov v glavo. Težko ranjenega so prepeljali v bolnico.

— **Redlova zapuščina.** Vojaška in civilna sodna komisija sta zadnje dni urejevali Redlovo zapuščino. Predvsem je komisija izločila stvari, ki so last erarja. Tako so izročili kornemu poveljstvu bogato knjižnico vojaških znanstvenih knjig in mnogo rezervatnih predmetov. Zasebno premoženje Redlova obstoji iz pohištva, avtomobila in treh konj, ki so jih prodali za 1500 kron. V

jega slugo Jožefa znatno svoto, bratom in setram je zapustil od ostalega premoženja enake deleže.

Telefonska in brzojavna poročila.

Poslanska zbornica.

Dunaj, 18. junija. Pri današnji razpravi o proračunskem provizoriju je med drugim govoril tudi srbski poslanec dr. Vukotić. V svojem govoru je obsojal avstrijsko protisrbsko politiko in označeval nevarnost, ki grozi Avstriji iz njene albanske aventure. Nato so govorili še poslanci Simonovič, Olešnicki in Hráský. Za njimi je imel dolg obstruktivski govor češki agrarec pater Zahradny. Češki agrarci stojijo namreč na stališču, da je julijsko zasedanje parlamenta nepotrebno in da se lahko o finančni reformi sklepa v fenskem zasedanju.

Dr. Sylvester in nemški poslanci.

Dunaj, 18. junija. V seji nemškega »Nationalverbanda« so posamni govorniki ostro napadali predsednika poslanske zbornice dr. Sylvestra, češ, da je s svojo nespretno taktiko onemogočil čestitko avstrijskega parlamenta nemškemu cesarju. Dr. Sylvester je zagrozil s takojšnjo demisijsko, kar je imelo za posledico, da so govorniki prenehali z nastopom.

Protiv pravošodnemu ministru dr. Hochenburgerju.

Dunaj, 18. junija. Poslanec dr. Vladimir Ravnihar je vložil k proračunski debati predlog, ki izreka pravosodnemu ministru radi njegovega germanizatoričnega delovanja nezupnico državnega zbora. Dr. Ravnihar namerava popraviti to, kar so klerikalci s svojim znanim izdajstvom zagrešili.

Razporeženje na borzi.

Dunaj, 18. junija. Z ozirom na negodne vesti iz Balkana se je današnja borza držala zelo rezervirano.

Rešitev hrvaške krize.

Zagreb, 18. junija. Uradne »Narodne Novine« poročajo, da je grof Tisza sprejel 10 bivših hrvaških poslancev (seveda Madžarovov), ki so tolažili želje po rešitvi hrvaške krize. Grof Tisza je izjavil, da bo storil vse, kar mu bo v tem oziru mogoče, »ker hoče, da se vsi deli ogrske državne skupnosti čutijo zadovoljne«.

Zagreb, 1. junija. Kakor se iz najverodostojnejšega vira poroča, je min. predsednik grof Tisza že na pol pristal na to, da bo po nasvetu barona Raucha imenovan za začasnega bana bivši državni pravdnik Milan Accurti. Accurti bo suspendiral sedanji volilni red, reaktiviral stari Khuenov volilni zakon in tako skušal spraviti v sabor madžaronsko večino.

Nemiri v Barceloni.

Madrid, 18. junija. Ponoči je prišlo v Barceloni do krvavih izgrediv. Manifestanti so demonstrirali proti marokanski ekspediciji in klicali: Življa španska republika! Moralo je posredovati vojaštvo, ki je rabilo orožje. Mnogo demonstrantov je bilo ranjenih, mnogo pa aretiranih.

Dogodki na Balkanu.

Pesimistično naziranje o položaju.

Dunaj, 18. junija. V mednarodnih diplomatskih krogih presojajo položaj na Balkanu skrajno pesimistično. Odgovor bolgarske vlade na srbsko noto glede demobilizacije se smatra v bistvu kot odklanjajoč. Splošni vtisk odgovora je ta, da stavlja Bolgarska glede demobilizacije takšne pogoje, ki so za Srbijo absolutno nesprejemljivi, ker je obenem bolgarska vlada v Petrogradu izjavila, da je pripravljena se udeležiti petrogradskega sestanka samo pod pogojem, da se preje izvrši demobilizacija, je toliko kakor gotovo, da se sestanek balkanskih ministrskih predsednikov ne bo mogel vršiti. Po poročilih iz Beograda se vrši danes tam ministrski svet, katerega se udeležita prestolonaslednik Aleksander in šef generalnega štaba vojvoda Putnik, ki sta se nalašč v to pripeljala iz Skoplja. Kakor se zatrjuje, je Srbija krepko odločena vztrajati na svojem stališču, tako da ni nobenega izhoda iz kritične situacije.

Bolgarska se ne udeleži sestanka v Petrogradu.

Sofija, 18. junija. Ministrski predsednik dr. Danev je konfiriral s politiki raznih strank ter označil položaj kot silno težaven. Stališče Srbije je popolnoma nespremenljivo, rusko posredovanje pa ne obeta nobenega uspeha. Prisostvovati petrogradskemu sestanku bi značilo toliko, kakor končno rešitev konflikta zavlačevati. Dr. Danev je končal svoja izvajanja tako-le: Položaj je nad vse resen, 80% šans je za vojno,

20% samo za mir. — Bolgarski listi so zopet pričeli z ostro kampanjo proti Srbiji. Izkopavajo razne pravljice o srbskem terorizmu in o srbskih grozodejstvih v Makedoniji ter dolže Rusijo, da stoji že v naprej na srbski strani in hoče Bolgarijo oropati vseh njenih narodnih pravic.

Bolgarija in Srbija pred odločitvijo.

Belgrad, 18. junija. Na merodajnem mestu izjavljajo: Položaj kakršen je sedaj ne more več trajati dolgo. Niti Bolgarska, niti Srbija ne moreta še nadalje vzdržati bremen mobilizacije. Obe vladi stojita že sedaj pred resno odločitvijo.

Bolgarski odgovor na srbsko noto glede demobilizacije.

Sofija, 18. junija. Bolgarska vlada naglašja v svojem odgovoru na srbsko noto glede demobilizacije, da koncentracija bolgarskih čet na srbski meji nima tistega pomena in značaja, katerega ji pripisujejo Srbi. Bolgarske vojaške odredbe niso ničesar drugega kakor posledica vojnih priprav Srbije. Število bolgarskih čet, ki se nahajajo na srbski in makedonski meji ne znaša več kakor 8000 mož. Vkljub temu pa je Srbija vso svojo armado koncentrirala na bolgarski meji in ukrenila takšne vojne odredbe kakor jih ni niti v vojni proti Turčiji. Srbija vzdržuje še vedno pod zastavo rezerviste tretjega poziva. Vseled tega nima odpošiljatev bolgarskih čet na srbsko mejo drugega namena, kakor da umiri prebivalstvo na obmejnem ozemlju. Bojazen srbske vlade, da namerava bolgarska vlada zapustiti svoje zaveznike ne da bi preje poskusila vsa mirna sredstva za razrešitev obstoječega spora je torej neutemeljena. Bolgarska vlada je že 26. aprila sporočila ruski vladi, da je pripravljena k demobilizaciji. Toda Srbija je takrat izjavila, da se more demobilizacija izvršiti šele, ko bodo poravnani spori z Bolgarijo. Kljub temu je bolgarska vlada vsprilo svojih bratskih in prijateljskih čustev nasproti zaveznikom pripravljena, da izvrši demobilizacijo, toda samo pod pogojem, ako se na makedonskem ozemlju uvede kondominij bolgarsko-srbski.

Rusija se pripravlja na evropsko vojno.

Petrograd, 18. junija. Gosudarstvena duma je včeraj v tajni seji sprejela deset od vojnega in mornariškega ministra nujno predlaganih vojnih zakonov.

Pariz, 18. junija. »Matin« javlja: Ruska vlada je Franciji sporočila, da je pripravljena na vse eventualnosti in da ima izvršene že vse predpriprave za slučaj evropskih zapletov. Rusija je svoje železniško omrežje izpopolnila tako, da lahko izvede splošno mobilizacijov 14, najkasneje pa v 18 dneh. Poleg tega je na zahodni nemški in avstrijski meji ustanovila nove armadne kore.

Odpust turških vjetnikov.

Sofija, 18. junija. Po posredovanju bolgarskega gubernatorja v Odrinu generala Vasova je vrhovni poveljnik bolgarske armade general Savov ukazal, da naj se izpusti 7000 turških vjetnikov, ki so doma v krajih, ki pripadajo sedaj Bolgarski. Nadalje je general Vasov izposloval od poljedelske banke 12.000 levov za nabavo poljedelskega orodja, ki ga potrebujejo za obdelovanje zemlje iz

vjetništva izpuščeni novi bolgarski državljani.

Telovadno društvo »Sokol« v Ljubljani.

Danes, dne 18. junija je kruta usoda nenadoma iztrgala iz naših vrst brata **Milana Pajka** zvestega našega člana in telovadca.

Pogreb se vrši jutri v četrtek, dne 19. junija ob 5 1/2 uri popoldne iz hiše žalosti Dunajska cesta št. 17 na pokopališče k Sv. Krištofu.

Zbirališče ob 4 1/4 uri v telovadnici »Narodnega doma«.

Bratje, dolžnost nas veže, da izkažemo vrlenu bratu zadnjo čast v čim večjem številu. Na zdar!

Odbor.

Darila.

Upravištvu naših listov so poslali:

Za Ciril-Metodovo družbo Ivan Bizjak v Gradcu 5 K, nabral v družbi narodnjakov v proslavo 500 let zasuženega, a zopet rešenega srbskega sv. Vida.

Živeli nabiralec in darovalci!

Današnji list obsega 6 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: **Valentin Kopitar.**

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Mnogostranska poraba. Gotovo ni do mačega zdravlila, katero se da tako mnogostransko porabiti, nego »Mollo-vo francosko žganje in sol«, ki je takisto bolesti utešujoče, ako se namaže ž njim, kadar koga trga, kako to zdravilo vpliva na mišice in živce krepilno in je zatorej dobro, da se priliva kopelimi. Steklenica K 2.—. Po poštnem povzetju pošljite to zdravilo vsak dan lekarnar **A. MOLL**, c. in kr. dvorni založnik, **Dunaj, Tuchlauben 9.** V zalozah po deželi je zahtevati izrecno **MOLL-ov** prepartat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom.

6 33

Ustna voda
KALODONT
Zobna krema

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 309,2 Srednji zračni tlak 736 mm

Junij	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
17.	2. pop.	738,7	22,8	sl. jz. zah.	brezobl.
„	9. z. v.	738,3	17,2	slab jug	„
18.	7. z. v.	738,3	13,3	sl. sv. zah.	„

Srednja včerajšnja temperatura 16,8°, norm. 18,0°. Padavina v 24 urah 0,0 mm.

„ Nanovo prezidana prostorna „

hiša

2165

z lepim gozdom, z lastnim vodovodom, zraven Save, pri Črnuškem mostu, blizu kolodvora, jako ugodna za letovičarje,

se proda ali pa da v najem čez poletje.

Cena jako nizka. Več se poizve na gostilni »Tavčarjev dvor« p. Ježica pri Ljubljani.

Brez vsakega posebnega obvestila.

Potrtega srca naznanjam v svojem imenu in v imenu svojih sinov **Pera** in **Milana** ter svojega svaka **Teodorja** vsem sorodnikom, znancem in prijateljem prežalostno vest, da je moj predragi soprog, gospod

2170

Milan Pajk

c. kr. profesor na državni realni, konservator c. kr. centralne komisije za varstvo spomenikov in odbornik Muzejskega društva in društva za raziskovanje kraških jam na Kranjskem,

danes ob 1/43. zjutraj, po kratki hudi bolezni, prejemši tlažila sv. vere, v 37. letu svoje dobe, izdihnil svojo plemenito dušo.

Pogreb predragega rajnega bo v četrtek, dne 19. junija 1913 ob 1/26. uri popoldne iz hiše žalosti, Dunajska cesta 17, na pokopališče pri Sv. Krištofu.

Svete maše zadušnice se bodo darovale v petek, dne 20. junija 1913 ob 9. uri v farni cerkvi Marijinega Oznanjenja pri oo. frančiškanih.

Predragega umrlega priporočam v blag spomin in pobožno molitev ter prosim tihega sožalja.

V Ljubljani, dne 18. junija 1913.

Vida Pajk, roj. Levoc.

Prvi slovenski pogrebni zavod Josip Turk.

Redka prilika! Redka prilika!
Dobro ohranjen 2163

pianino

se ceno proda na Radeckega cesti 2.

Za moj kupčijski čebelnjak v Podsmreki pri Višnji gori sprejemem takoj v službo

kuharico

nadalje 2164

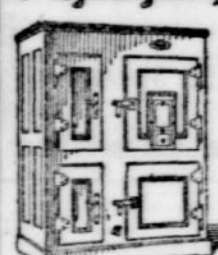
kleparskega in ključavničarskega pomočnika

a le za delj časa. Ponudbe, v katerih naj se navede dosedanje delovanje in plačilni zahtevek so nasloviti:

Peter Majdič, Celje.

1995 Prva domača tovarna

omar za led
Simona Praprotnika
v Ljubljani, Jenkova ulica št. 7.

Prevzemajo se vsa v stavbno in pohištveno: mizarstvo spadajoča: dela, katera se točno in po najnižjih cenah izvršujejo.

Velika zaloga gostilniških okroglih miz.

Ceniki se pošiljajo na zahtevo brezplačno in poštne prosto.

Danes ob 8. uri zvečer

velik koncert

popolne

vojaške godbe c. in kr. pešpolka 27 na lepem prostornem vrtu

hotela Tratnik

„Zlata kaplja“.

„ Za obilen obisk se priporočata „

2172 **L. Al. Tratnik.**

Odvetniški koncipijent

s 5letno prakso, samostojen delavec, dobre reference, išče mesta. — Cenj. ponudbe pod šifro „Dr. N. N.“ na upravištvu »Slov. Naroda«. 2151

Odda se takoj 2168

stanovanje

(sutenen) obstoječe iz 1 sobe in kuhinje, mirni stranki

v vili Popovič, Bleiweisova cesta 32.

VOZNIKI!

Odda se voznja

3000 kubičnih metrov okroglega in tesanega lesa iz gozda na kolodvor, po dobrih potih. 1967

Vprašanja na upravištvu »Sl. Naroda«.

Drva

mehka in trda, (suha); radi pomanjkanja prostora znižane cene. Dostavijo se na zahtevanje tudi na dom. 257

Parna žaga SCAGNETTI, za skladiščem državnega kolodvora.

Zabeležnik za l. 1914 je izšel.

Cena K 1-30 s poštnino 20 vin. več.

Založil **Hinko Sax** v Idriji.

Podjetje spirituoze, veležgalnica slivovke, spojena s tvorn. likerja išče dobro uvedenega

zastopnika

za vso Kranjsko.

Ponudbe: 2158

Zagreb, poštanski pretinac 34.

Muzejsko društvo za Kranjsko naznanja svojim udom in vsem znanstvenim organizacijam, da je njegov neumorno delavni ud in dolgoletni poštvovalni odbornik

MILAN PAJK

c. kr. realni profesor in c. kr. konservator

dne 18. t. m. zjutraj po kratki toda mučni bolezni preminul. Odbor vabi vse ude k pogrebu, ki bo v četrtek, dne 19. t. m. ob 5 1/2 uri popoldne iz pokopniškega stanovanja Dunajska cesta št. 19.

Čislamemu znastveniku časten spomin!

Odbor.

Društvo slovenskih profesorjev naznanja pretužno vest, da je dne 18. t. m. umrl v najlepši moški dobi njega ugledni član, gospod

Milan Pajk

c. kr. realni profesor

Slovenske profesorje doletela je s tem huda skoraj nadomestna izguba; kajti pokojnik je bil izmed najboljših in najdelavnejših slovenskih profesorjev.

Blag mu spomin!

V LJUBLJANI, dne 18. rožnika 1913.

Priporočamo našim
gospodinjam

KOLINSKO CIKORIJO

iz edine slovenske
tovarne v Ljubljani

Elegantno stanovanje

obstoječe iz 3 sob, kopalnice, pritliklin
in uporabe vrta, 2149
se odda takoj, ev. za avgust v
vili pod Rožnikom (Večna pot 1).

Išče se 2069

gostilna na račun.

Ponudbe na upravištro »Slovenskega
Naroda« pod šifro »Gostilna 2069«.

Dr. Diehl^{ovo} perilo

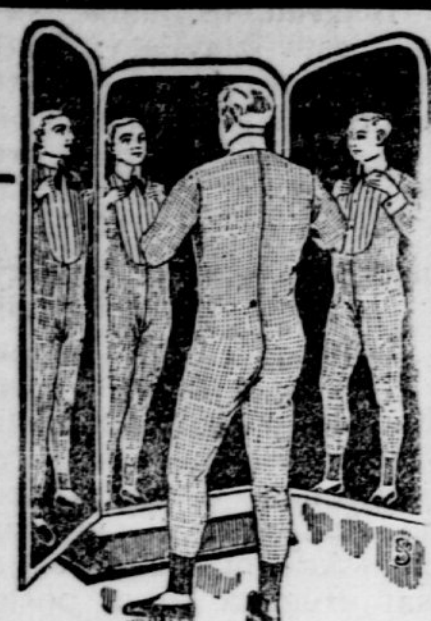
je danes najprijetnejše in najmodernejše higienično perilo (ni trikot).
Samo en poizkus in priljubilo se Vam bode.

Edina zaloga za Kranjsko:

J. KETTE, LJUBLJANA

Franca Jožefa cesta šte. 3.

Specijalna modna in športna trgovina za gospode in dečke.

SANATORIUM „EMONA“

v Ljubljani, Komenskega ulica 4.
Privatno zdravilišče za notranje in kirurške
bolezni. Porodnišnica. Medicinalne kopeli.
Lastnik in šef-zdravnik: Dr. Fr. Derganc, primar. I. kir. odd. drž. boln.

Motorno kolo

Puch 3 1/2 HP, dobro ohranjeno, 2162

se ceno prodaja.

Peter Škafar, Rimska cesta št. 11.

Topolšica

Sanatorijsko kopališče
pri Celju (Spodnje Stajersko).
Lahmannovo zdravljenje.
Šefzdravnik dr. V. HECHT.

PATENTE

vseh dežela izposluje inženir 94
M. GELBHAUS, oblastveno avtor. in zapriseženi patentni odvetnik
na Dunaju VI., Mariahilferstrasse št. 37.

Zdravnik želodca

je posebnost želodčnega likerja
iz zdravilnih rastlin, kateri iz-
borne vpliva proti slabostim v
želodcu ter radi tega v nobeni
družini ne bi smel manjkati.

J. Zamljen

čevljarški mojster

v Ljubljani, Gradišče 4

izvršuje vsa čevljarška dela do najfi-
nejše izvršitve in priporoča svojo zalogo
storjenih čevljev.

Izdeluje tudi prave gorske in
telovadske čevlje.

Za naročila z dežele zadostuje kot mera
pripisan čevlji. 237

Vizitnice

v elegantni obliki priporoča
Narodna tiskarna.

Posojila

V vseh kreditnih zadevah, zlasti
glede posojil def. nastavljenecv
izvolite se pisмено obrniti na

„Kreditno pisarno“ Ljubljana, Elizabetna cesta 4.

Za frank. priložiti je 30 vinarjev v znamkah.

Po Najvišjem pooblaščenju Njegovega ces. in kralj. apostolskega Veličanstva.

Izredna c. kr. državna loterija

za skupne vojaške dobrodelne namene.

Ta denarna loterija obsega 21.146 dobitkov v gotovini v skupnem znesku 625.000 kron.

Glavni dobiček znaša 200.000 K. 1911

Žrebanje bo javno na Dunaju 3. julija 1913. — Srečka stane 4 K.

Srečke se dobivajo v oddelku za državne loterije na Dunaju, III., Vordere Zollamtstr. 5,
v loterijskih nabiralnicah, trafikah, pri davčnih, poštnih, brzojavnih in železniških uradih,
v menjalnicah itd.; igralni črteži za kupce srečk zastoj. — Srečke se pošljejo pošt. prosto.

Od c. kr. generalnega ravnateljstva za državne loterije.

(Oddelek za državne dobrodelne loterije).

PRVO KRANJSKO PODJETJE

za izvrševanje umetnega vezenja in trgovina ročnih del
J. Repše & I. Jeršek

Ljubljana — Kongresni trg št. 5 — Ljubljana.

Zaradi velike zaloge se pričeta dela prodajajo po tvorniških cenah.

Izvrševanje društvenih zastav in trakov ter vseh

cerkvenih paramentov. Belo vezenje in predtiskarija.

Občeznane nizke cene. Ugodni nakup raznih daril. Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Novi 1913 modeli

Vzorne konstrukcije.

Izbornega materijala

Nedosežne zmožnosti.

7/30 HP. Športni in vo-
zovi za zdrav-
nike, landan-
let in limuzini

13/30 HP. Facioni za bi-
tre vožnje, ele-
gantni limusi-
ni in landan-
let za vožnje
po mestu in
potovanja

16/40 HP. Šesterosede-
lniki, športni
facioni, luk-
suzni landan-
let in limusi-
ni oblike Pull-
mann s krmil-
lom znotraj

Tvornica v Mladji Boleslavi.

Podružnice: Praga, Brno,
Dunaj, Budapešta.

Priporoča se

ANTON ŠARC

trgovina s perilom, pralnica in likalnica

Ljubljana, Selenburgova ulica 5.

874

Anton Bajec

umetni in trgovski vrtnar

nezanja st. p. n. občinstva, da se nahaja njegov

cvetlični salon

Pod Trančo.

Velika zaloga suhih vencev.

zdelovanje šopkov, vencev, trakov itd.

Okusno delo in zmerne cene

Zunanja naročila točno.

Vrtnarija na Tržaški cesti št. 34.

Klobuke cilindre in čepice
v najnovejših fazonah in v veliki izbiri
priporoča
IVAN SOKLIČ.
Pristni Panama-slaminiki od 9 K do 50 K.

Graščina je naprodaj

na Gorenjskem s 50 orali travnikov in gozda

Graščina stoji v prav lepem kraju v solnčni legi in ima vodovod v poslopju in
na vrtu. Po ribniku se lahko vozi s čolnom. Okolica je krasna, kjer se prijetno
prebiva v zimskem in poletnem času. Pojasnila daje g. **Hugo Turk v Ljubljani.**

Št. 278/pr.

2167

Razpis službe.

V smislu sklepa občinskega sveta deželnega stolnega mesta Ljubljane
z dne 22. aprila t. l. razpisuje se pri stavbnem uradu mestnega magistrata

služba stavbnega nadkomisarja

s prejemki VIII činovnega razreda magistratnih uradnikov, to je z letno plačo
K 3600—; aktivitetno doklado K 1150— ter s pravico do napredovanja po
določilih veljavne službene pragmatike za mestne uradnike in pa

služba stavbnega praktikanta

z adjutom letnih K 1500— ter pravico do napredovanja v smislu določil služ-
bene pragmatike.

Za oddajo teh služb zahteva se poleg splošnih zahtev za sprejem v
službo mestnega magistrata, to je: 1) avstrijsko državljanstvo, 2) neomadeževano
dotedanje ivljenje, 3) telesno in duševno zdravje, 4) starost najmanj 18 in ne
več kot 40 let; še posebej dokaz strokovne sposobnosti in sicer:

1) z uspehom dovršeni popolni študij na kaki tuzemski tehniški visoki
šoli z vsemi uspešnimi teoretičnimi in praktičnimi izpiti, kakor se zahtevajo
za vsprejem na enako mesto v državni stavbni službi;

2) z uspehom napravljeni praktični izpit za državno stavbno službo.
V teku dveh let po dnevu vstopa v mestno službo mora v tehniško službo
vsprejeti uradnik z uspehom napraviti praktični izpit za državno službo, sicer
se odpusti iz službe, če mu občinski svet ne dovoli novega roka.

Prosilci za prvo ali drugo razpisanih mest vložijo naj svoje pravilno
opremljene prošnje najpozneje

do 1. julija 1913.

pri predsestvu mestnega magistrata.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dne 16. junija 1913.